

Če je milodar velik, postane svetnik nezapljiv.

Portugalski pregovor

nt

naš tednik

Številka 30
Letnik 48
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
petek,
26. julij 1996

Poštnina plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

„Tiha dražba“ slik za žrtve plazov v Selah in Bajtišah še teče na Posojilnici-Bank v Borovljah. Kupiti je možno sliki Gustava Januša in Ivana Klariča (04227/3235).

Sosvet: po skupnih sklepih so sedaj na vrsti stranke

Strani 2/3

Košnja je bila nekoč trdo kmečko delo, medtem pa se je razvila v pravi ljudski šport. Kakor druga društva, tudi na Radišah prirejajo vsako leto tekmo koscev. Letos je radiško slovensko prosvetno društvo priredilo tekmovanje že enajstič. Na sliki zmagovalec tekme Milan Hribernik.

SLIKA: TOMAŽ OGRIS

POLITIKA

Novi KOKS: Kaj predlaga predsednik NSKS Olip zboru narodnih predstavnikov in ZSO? Njegovo pismo objavljamo v celoti.

Stran 4

REPORTAŽA

Jakob Hirm, v suški občini kot mežnar najbrž bolj poznan, kakor sam župan, je pretekli ponedeljek slavil 70. rojstni dan.

Stran 7

ŠPORT

Uspela generalka Slovenskega atletskega kluba pred prvo pokalno tekmo, ki bo že prihodnjo sredo na celovškem stadionu (SAK – VSV, ob 19. uri).

Stran 13

ADRIAN KERT

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Uspehe bolje prodati

V vlogi tretjega se vsakdo dobro počuti. Sploh naš deželni glavar. Rekel bi, da mu je ta vloga kot prirojena, ker dela spretno politiko, kar ne more vsak od sebe trditi. Na primer ne koroški Slovenci. Nedavno tega je vicekancler Schüssel v nekem koroškem dnevniku hvalil šefa koroške ljudske stranke za njegovo vzorno politiko do slovenske narodne skupnosti, ki da jo je postavil „na kakovostnejši temelj“.

V časih, ko Koroška zajedajo nacionalistični zarodki, ki menda netijo prepričanje, je to kajpak dosežek. In ti nacionalisti iz gnezda NSKS z „vse drznejšimi zahtevami“, kakor je opazil sosvetnik Richau (VP), zastrupljajo konstruktivno politiko, bolje rečeno spravljajo „konstruktivne“ politike v argumentacijske težave.

Od trenutka, ko so se stranke vgnezdile v sosvet in začele tako rekoč na zvezni ravni tristrankarsko politiko, je ta svetovalni gremij za narodne manjšine postal v prvi vrsti zastopstvo interesov strank in nato šele manjšin. Posredno se manjšinam vbija v glavo, da so za politiko pristojne stranke, manjšine pa naj svoje potrebe izživljajo v kulturi, ali še bolje samo v folklori. Tako ne začudi, da so koroški Slovenci, ki kot edini agirajo tudi z lastno politično stranko, potisnjeni v kot kot uničevalci konstruktivne klime. O pravici samozastopstva ni govora. Morda bo potem, ko ne bo več politično nevarnega potenciala, kakor sam predsednik ZSO Marjan Sturm označuje politično osveščenost manjšine, napočil čas konstruktivnega ozračja v deželi. Ko bo manjšinske more, ki že desetletja leži nad deželno, kakor smrtni greh nad grešnikom, končno konec. Požere se, kar stranke dajo na mizo. To pa je pogosto premalo za živeti in preveč za umreti. Tako se vegetira, bolje rečeno asimilira tja v dan, dokler se bo odlomek od manjšin od samega zaključil, ko ne bo več tinte za pisanje romana o „zgodovinsko zrasli večnarodni Avstriji“.

Kateremu pripadniku manjšine je v tem ozračju zameriti, če se hoče bremena znebiti zdaj in tukaj? Pametni tako stori, neumni pa naj s potom na čelu zastoj ustvarjajo konstruktivno ozračje. Zaveštno pišem zastoj, ker sadove poberejo drugi, kakor npr. naš spretni deželni glavar. Slovenski društveniki od Suhe pa do Šmohorja že leta skoraj otroško trmasto prirejajo sosed-

ske večere, kjer bi se včasih bilo treba celo opravičiti za tolikanj drznosti zaradi enačenja obeh deželnih jezikov, požirajo grenke zaradi mnogokrat odvrnjene roke, orajo ledino za bodoči uspeh, ki ga medialno spretni politik nič manj drzno ob prvi priložnosti vtakne v svoj žep (Cankarjev Jernej pozdravlja).

Že lep čas se ve, da koroški politiki v manjšinskem vprašanju nastopajo z Janusovim obrazom, tu licemerno prijazna stran, tam oblastniško nestrpna. Del osrednjega zastopstva koroških Slovencev tega ne zna vnovčiti za narodno skupnost, ker preveč energije zapravi za jamranje o neki legitimaciji ali nad pogubnim nacionalizmom v manjšini; tako piska v rog tistih politikov, ki z besedo toleranca ne znajo nič početi. Osrednje organizacije pa, tako se zdi, zaradi sprtosti pokopavajo vse upe. Osrednjemu zastopstvu bi bilo želeli več politične in medialne spretnosti, da bi sadove izboljšanega ozračja znalo tudi prodati. Tačas visijo v zraku spet samo „drzne zahteve“. Kajpak bi se slovenska manjšina lahko „učinkovitejša“ izpostavljala - v nacionalističnih izgredivih z bombami v nahrbtniku in mrliči na cestah. Koroški Slovenci tega k sreči ne počenajajo. Zato je tembolj smešno, če so kljub temu, čeprav le deloma, etiketirani kot nacionalisti in fundamentalisti (Počasi tudi to verjamem, ker svetniško radi sprejemajo klofute.) Še bolj amizantno, če takšni vzdevki prihajajo iz lastnih vrst. Tem slabše pa, če naj zakrijejo pomanjkljave pri oddajniku.

HANZI MIKL

Olip: „Po skupniklepih sosveta je na potezi vlada“

Sosvet je sprejel nekaj sklepov, ki jih je predlagal NSKS in katere je uspelo pred sejo sosveta uskladiti z ZSO. Sedaj je na potezi vladna koalicija – saj sta Khol in Kostelka naznanila, da sta SP in VP pripravljene uresničevati vse predloge koroških Slovencev, če so skupni.

Janko Kulmesch

Seja sosveta, ki je bila prejšnji ponedeljek v prostorih Urada koroške deželne vlade, je bila sklicana na pobudo zastopnikov NSKS (Nanti Olip, mag. Marjan Pipp, mag. Rudi Vouk, Nužej Tolmajer). Kakor že v preteklosti, je tudi tokrat NSKS bil edini, ki je vložil konkretne predloge v smislu večje enakopravnosti slovenščine na Koroškem. Razveseljivo je, da je, z razliko do prejšnjih sej, vsaj nekatere predloge podprla ZSO, pa čeprav je na žalost treba zabeležiti, da glede vprašanja dvojezične topografije in slovenskega uradnega jezika ZSO ni podprla predlogov NSKS. Zato v teh pomembnih zadevah tudi ni uspelo doseči jasnega oz. pozitivnega sklepa sosveta.

Skupni sklepi. V katerih zadevah sta NSKS in ZSO skupno glasovala in tako dosegla jasen oz. pozitiven sklep sosveta?

- Na predlog NSKS naj bi javne ustanove, predvsem občine in okrajna glavarstva, bile obvezane, da v svojih računalniških uvedejo slovenske diakritične znake č, š, ž. Dolej sta Sele in Železna Kapla edini občini, ki sta to zadevo že uredili. Vsekakor se da to izvesti tehnično in finančno brez težav; potrebna je samo ustrezna politična volja.
- Na predlog NSKS je sosvet sprejel tudi jasno odločitev v zadevi dvojezični otroški vrtec Suha. Pozval je urad zveznega kanclerja, da naj občini Suha sporoči: če bo Suha uvedla v otroškem vrtcu dvojezično skupino, bo financiranje dvojezične

Če je govor o tem, da je za uresničitev naših pravic potrebno dobiti zaupanje strank, se čutim kot demokrat osramočenega. Stranke so imele 20 let časa, da poskrbijo za zaupanje.

Sosvet lahko sprejema sklepe, vendar odločale bodo stranke. Brez soglasja vseh treh deželnozborskih strank se ne bo ničesar sprejelo.

LEO USTER (ÖVP)

Koroška sprejela zakon, ki bi obvezal dvojezične občine, da v svojih javnih otroških vrtcih uvedejo dvojezično skupino, če je za to najmanj pet prijav.

- Na predlog NSKS je sosvet prav tako ponovil svoj sklep iz leta 1990 glede slovenske glasbene šole. Konkretno naj bi dežela Koroška finančno podpirala slovensko glasbeno šolo v enakem razmerju kakor podpira „Kärntner Musikschulwerk“. Tako glede otroških vrtcev kakor glasbene šole je po mnenju NSKS bila ponovitev sklepov sosveta iz leta 1990 potrebna, ker jih Dunaj in Celovec doslej sploh nista upoštevala.
- Na predlog NSKS je sosvet sklenil, da naj bi krajevna imena, ki so uradno priznana kot dvojezična, tudi v telefonskih imenikih označili dvojezično. Dodatno je sosvet sprejel pobudo dr. Petra Ibouniga (SPO), po kateri naj bi isto veljalo za vozne rede pošte in železnice.

Odklonjeno. Medtem, ko je glede zgoraj omenjenih predlogov NSKS bilo možno priti do soglasja z ZSO, za predlog glede slovenskega uradnega jezika to ne velja. Konkretno je NSKS predlagal, da naj bi tudi v občinah Škofljan, Hodiše, Dobrla vas, Djekše, Škofiče, Bistrica na Zilji, Straja vas, Galicija in Kotmara vas postala slovenščina uradni jezik. Pri tem je NSKS izhajal iz naslednjega dejstva: Po ljudskem štetju 1991 znaša v občini Rožek delež slovensko govorečega prebivalstva 7,8 % in je slovenščina dopuščena kot uradni jezik. V zgoraj omenjenih devetih občinah slovenščina kot uradni jezik ni dopuščena, pa čeprav je v vsaki občini delež slovensko govorečega prebivalstva višji kakor v Rožku. Zato bi bilo samo logično, da bi sosvet sprejel sklep, v katerem bi jasno zahteval uvedbo dvojezičnega uradnega jezika tudi v teh

Predsednik NSKS Nanti Olip in podpredsednik sosveta mag. Marjan Pipp sta informirala medije o poteku zadnje seje sosveta.

Slika: Fera

vrtnarice prevzel Dunaj. Nadalje je sosvet priporočal občini Suhi, da že v jeseni 1996 omogoči delovanje dvojezične skupine.

• Na predlog NSKS je sosvet sklenil, da naj bi krajevna imena, ki so uradno priznana kot dvojezična, tudi v telefonskih imenikih označili dvojezično. Dodatno je sosvet sprejel pobudo dr. Petra Ibouniga (SPO), po kateri naj bi isto veljalo za vozne rede pošte in železnice.

• Na predlog NSKS je sosvet sklenil, da naj bi krajevna imena, ki so uradno priznana kot dvojezična, tudi v telefonskih imenikih označili dvojezično. Dodatno je sosvet sprejel pobudo dr. Petra Ibouniga (SPO), po kateri naj bi isto veljalo za vozne rede pošte in železnice.

Nadaljnji predlog NSKS za naslednjo sejo sosveta zadeva slovenščino na okrajnih glavarstvih Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec. Po veljavni zakonodaji se lahko poslužujejo slovenščine na teh okrajnih glavarstvih samo tisti, ki prihajajo iz uradno priznanih občin. Večina dvojezičnih občin pa, kakor je znano, uradno sploh ni priznana.

devetih občinah. Na žalost ZSO in zastopniki SPÖ/ÖVP/F tega predloga NSKS niso podprli. Pravijo, da naj bi se ta zadeva preložila na vigred in da naj bi se prej ustvarilo pri strankah zaupanje.

Pri tem je treba upoštevati, da

Novi predlogi
NSKS

Naslednja seja sosveta bo začetek septembra 1996, zastopniki NSKS pa so za to sejo že na ponedeljkovi seji vložili nove predloge. Konkretno zadevajo 66 kašipotov, ki bi že zdavnaj morali biti dvojezični, saj jih predvideva obstoječa zakonodaja. Vendar tudi v tem primeru velja isto, kakor za večino dosedanjih predlogov NSKS: stranke niso pripravljene upoštevati niti svojih lastnih zakonov.

Nadaljnji predlog NSKS za naslednjo sejo sosveta zadeva slovenščino na okrajnih glavarstvih Celovec-dežela, Beljak-dežela in Velikovec. Po veljavni zakonodaji se lahko poslužujejo slovenščine na teh okrajnih glavarstvih samo tisti, ki prihajajo iz uradno priznanih občin. Večina dvojezičnih občin pa, kakor je znano, uradno sploh ni priznana.

Ob robu povedano

Po politbirojevsko

Na začetku ponedeljkeve seje sosveta je koalicija ZSO/SPÖ/ÖVP/F (ÖVP ni bila ne za ne proti) sklenila, da zastopnik Našega tednika ne sme biti navzoč. To ni bil prvi primer, ko je preprečila, da bi bila seja javna. Že na zadnji dunajski seji je izključila zastopnike medijev.

Stranke pač hočejo ostati v sosvetu med sabo – ne glede na to, da se s tem, milo rečeno, osmešijo. Medtem ko so postale v dunajskem parlamentu javne celó seje pododborov, predsednik Sturm slej ko prej zaupa klasičnim politbirojevskim metodam.

-Kuj-

nje seje sosveta. Kot smo že poročali, sta predsednika državnoborskih klubov ÖVP in SPÖ, Khol in Kostelka, na seji sosveta, ki je bila 14. maja 1996 na Dunaju, poudarjala: pripravljenost strank za uresničitev zahtev koroških Slovencev je dana, če so usklajeni med ZSO in NSKS. Medtem je sosvet sprejel nekaj sklepov v soglasju med obema osrednjima organizacijama. Vprašanje je le, kako se bodo nanje odzvale stranke.

Bivši podpredsednik koroškega deželne zbornice Leo Uster, ki je na zadnji seji sosveta zastopal ÖVP, je vsekakor dejal: „Sosvet lahko sprejema sklepe, vendar odločale bodo stranke. Brez soglasja vseh treh deželnozborskih strank se ne bo ničesar spremenilo.“

EVROPSKA ZVEZA

Evroskeptiki tudi v Sloveniji

Evroskeptiki so se v Sloveniji združili v Gibanje za 23. december (t. j. dan plebiscita za samostojno Slovenijo l. 1990). Trdno so prepričani, da je enotnost in stabilnost Evrope možno doseči samo z doslednim upoštevanjem načela: **enotnost v mnogoličnosti**.

To pomeni, da mora Evropa priznati malim in tudi najmanjšim narodom ne samo kulturne samobitnosti, ampak tudi gospodarsko samostojnost in zemeljsko celovitost. Prepričani so, da bo pokupovanje nepremičnin v Sloveniji s strani državljanov ostalih članic Evropske Zveze omajalo ne samo stabilnosti Slovenije, temveč tudi vsega srednjeevropskega prostora, kar bo imelo katastrofalne posledice za politično ravnotežje celotne Evrope.

Novi koordinacijski odbor koroških Slovencev

Kaj predlaga Olip zboru narodnih predstavnikov in ZSO?

Kot smo v prejšnji izdaji Našega tednika poročali, je predsednik NSKS Nanti Olip poslal predsedniku ZSO dr. Marjanu Sturm pismo, v katerem naznanja, da bo zboru narodnih predstavnikov NSKS predlagal ustanovitev novega Koordinacijskega odbora koroških Slovencev (KOKS). Hkrati je pozval dr. Sturma, da naj Olipov predlog o novem KOKS obravnavajo tudi v pristojnih gremijih

ZSO. Kot je Olip v pogovoru za prejšnji Naš tednik poudaril, želi z novim KOKS-om prestopiti neenotnost med osrednjima organizacijama.

Pismo predsednika NSKS objavljamo v celoti, ker želimo informirati vse člane ZNP in pristojnih odborov ZSO ter odbornike vseh slovenskih društev in ustanov, kako naj bi po Olipovem predlogu funkcioniral novi KOKS.

Spoštovani gospod predsednik!

Neenotnost in neusklajenost med organizacijama sta eden izmed razlogov za to, da v manjšinskem vprašanju ni več bistvenih napredkov, škodita ugledu narodne skupnosti in povzročata nezadovoljstvo tudi med koroškimi Slovenci samimi.

Izhajati je treba iz tega, da Državni zbor Republike Slovenije želi skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev, kot je to izrazil v resoluciji, sprejeti dne 27. 6. 1996. V seji sveta za slovensko narodno skupnost 14. 5. 1996 sta klubska predsednika dr. Kostelka in dr. Khol poudarila, da sta njuni stranki pripravljene za vsakršne reforme v prid narodni skupnosti tam, kjer sta si obe organizaciji enotni.

Narodni svet koroških Slovencev ja lansko leto prvič izvedel neposredne in tajne volitve predsednika in Zbora narodnih predstavnikov. To pot odpiranja in demokratizacije naših struktur bomo šli tudi naprej. Kljub temu sem prišel do zaključka, da je v bran nadaljnji škodi za narodno skupnost in v interesu koroških Slovencev potrebna skupna organizacijska zasnova obeh organizacij. Zato sem se odločil, Zboru narodnih predstavnikov Narodnega sveta predlagati sledeče:

1. Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij uredita Koordinacijski

odbor koroških Slovencev. Vsaka organizacija imenuje za koordinacijski odbor pet članov. Seje Koordinacijskega odbora vodita vsakih šest mesecev izmenjaje predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij.

2. Seje Koordinacijskega odbora lahko skliče vsaka organizacija s predlogom za dnevni red. Seja se vkliče praviloma v roku štirinajstih dni, po dogovoru je možen vpoklic tudi s krajšim rokom.

3. Koordinacijski odbor usklajuje vsa vprašanja koroških Slovencev. Sklep o nepristojnosti Koordinacijskega odbora za obravnavanje kakšnega vprašanja je možen samo soglasno.

4. Koordinacijski odbor je sklepčen, če je navzočih vsaj osem članov. Koordinacijski odbor sprejema ali zavrača predloge s četrtinsko večino. Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij se zavezuje spoštovati sklepe Koordinacijskega odbora. O sklepih Koordinacijskega odbora se vodi zapisnik, katerega podpisajo vsi člani.

Če Koordinacijski odbor ni sklepčen, se skliče nadaljnja seja z istim dnevnim redom v roku osmih dni. Na tej seji je sklepčnost dana, če je navzočih vsaj pet članov Koordinacijskega odbora.

5. Če predlog ne dobi tričetrtinske večine ali ni s tričetrtinsko večino zavrnjen, o predlogu glasujejo vsi odborniki vseh slovenskih društev in ustanov na Koroškem. Prav tako se postopa, če Koordinacijski odbor dvakrat zapovrstjo ni bil sklepčen.

6. Društva in ustanove, katerih odborniki imajo pravico glasovanja v smislu prejšnje točke, se zapiše v seznam. V seznam se zapišejo na vsak način vsa društva in ustanove, katerega je Narodni svet izvedel leta 1993, v kolikor še obstajajo.

O sprejetju novih društev in ustanov v seznam ter o črtanju društev in ustanov iz seznama se odloča v smislu prejšnjih točk.

7. Če je potrebno glasovanje odbornikov, se mora glasovnice pod nadzorom notarja odbornikom razposlati v roku štirinajstih dni po seji Koordinacijskega odbora, ki je dal povod za izvedbo glasovanja. Glasovanje se izvede v pisni obliki tako, da Koordinacijski odbor sporen predlog ali nasprotujoča si predloga po pošti priporočeno razpošlje vsem odbornikom z glasovnico, na katero je možno nakrižati DA ali NE oziroma napraviti križec za enega izmed predlogov. Za vračanje glasovnic velja rok štirinajstih dni, računano od dneva, ko so bile glasovnice razposlane. Odloča poštni žig.

8. Glasovnice prešteje koordinacijski odbor na posebni seji,

katere je treba sklicati najkasneje osem dni po zadnjem dnevu glasovanja. O morebitnih pritožbah ene organizacije glede izvedbe postopka glasovanja odloča stalno tričlansko razsodišče. Za razsodišče imenuje vsaka organizacija po enega člana, ki določita predsednika razsodišča, pri čemer mora le-ta biti sodnik. Če se imenovana člana razsodišča ne moreta dogovoriti za predsednika razsodišča, o njunih predlogih odloča žreb. Razsodišče odloča večinsko.

9. Odločitev odbornikov je dokončna in obvezujoča za obe organizaciji.

10. Stroške koordinacijskega odbora nosita obe organizaciji polovično. Upravo Koordinacijskega odbora vodi tajništvo tiste organizacije, katere predsednik vodi v polletju seje Koordinacijskega odbora. Uprava Koordinacijskega odbora mora Koordinacijskemu odboru predložiti celotno dokumentacijo, zlasti o izvedbi glasovanj.

Zbor narodnih predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev bo predlog obravnaval na seji septembra letos. Prosim, da predlog obravnavate tudi v ustreznih gremijih Zveze slovenskih organizacij in nam sporočite Vaše stališče do konca septembra 1996.

S prijaznimi pozdravi

NANTI OLIP
predsednik

V Dvoru pri Šmihelu so pred leti spet poživilo pristno vaško žeganje. Tudi letos so se vaščani po maši zbrali pred cerkvijo, „organizacijski komite“ (na sliki) pa je poskrbel za jedačo in pijačo. Harmonikar je skrbel za glasbeni začetek žeganja, z ljudskim petjem so Dvorčani nato sami nadaljevali ves nedeljski popoldan, na katerem so se seveda moške pomerili tudi v kegljanju.

Bio-kurjava za občinski urad in otroški vrtec

V Globasnici se je občinski svet z večino izrekel za kurjavo na lesne sekance, ki jo bo upravljala Zadruga. Bernard Sadovnik je bil na seji zaprisežen kot novi podžupan.

Medtem ko po drugih koroških občinah zelo podpirajo alternativne možnosti kurjave, so v globaškem občinskem svetu šele po dolgotrajni razpravi sprejeli sklep, da bodo odslej ogrevali občinski urad in otroški vrtec s kurjavo na lesne sekance. Kurjava bo v kletnih prostorih občinskega urada, nositelj projekta pa je Zadruga, v kateri so združeni nekateri globaški kmetje in agilni inštalater in občinski odbornik **Marko Gregorič**, ki je projekt predstavil ostalim občinskim odbornikom. Stroški bodo znašali 245.000 šil, kurjava na olje pa bi stala skoraj 600.000 šilingov.

EL, VP in F so projekt od vsega začetka zagovarjali. Manj so se za lesne sekance mogli ogreti mandatarji SP, predvsem **Georg Wutte** je nasprotoval predloženi varianti z argumentom, da se mu ne dopade, da bo kurjava v kletnih prostorih občinskega urada. Wutte je glasoval skupno s frakcijskima kolegom **Schmacherjem** in **A. Sadjakom** proti bio-kurjavi za katero je dobila Zadruga od občine podporo v višini 40.000 šil. Ta podpora je bila razlog, da je župan Sadjak glasoval proti.

Kmetje. Prodaja strojev bivše „Landmaschinenhilfe“ je bila tudi tokrat na dnevnem redu in je zdaj dokončno izpeljana. Izkupiček prodaje bo občini prinesel 455.000 šilingov. Skoraj polovico so globaški občinski moške namenili nakupu novega šolarskega busa, ostali denar pa naj bi prišel v korist globaškemu kmetom. Tako bodo kmetje letos dobili po 500 šil podpore, če kupijo plemeniti svinje (maksimalno dve), občina pa bo prispevala k nakupu vakuumske pakirnice za meso 27.000 šil, in jo bodo lahko uporabljali vsi kmetje v občini (plačati morajo samo folijo). Pakirnica bo stala pri kmetu Wilhelmu Markitzu, p. d. Rodarju v Štebnu. Predsednik

kmetijskega pododbora Hubert Kordesch je dejal, da je bilo pravilno denar od prodaje strojev vrniti kmetom. Podpora sta dobili tudi cestni zadrugi Stergar-Scheslo (10.000 šil.) in Jele (20.000 šil.)

Veselje tudi pri globaških nogometistih, ki dobijo na predlog VP stari občinski bus in ga bodo uporabljali za prevoz mladine.

Zaprisega. Po odstopu dolgoletnega podžupana Janeza Hudla je EL za to mesto predlagala svojega novega frakcijskega vodja Bernarda Sadovnika. Njegov namestnik v predstojništvu bo Hubert Kordesch. Novi občinski odbornik EL pa je Walter Gutov-

Prevod zgodovinske dokumentacije

Pliberk. Knjiga „Teharje so tlakovane z našo krvjo“ je pred kratkim izšla tudi v nemškem prevodu. Pliberčan Herbert Miklin je knjigo prevedel iz slovenščine v nemščino in jo dal tiskati v Mohorjevi v Celovcu. Knjiga obravnava dogodke po drugi svetovni vojni na Koroškem in v

Sloveniji. Priče poročajo o usodi domobrancev, ki so jih Angleži izročili partizanom. Avtor analizira ozadja in povezave in skuša osvetliti tedanje dogodke v današnji luči. Knjigo je možno kupiti v Mohorjevi knjigarni v Celovcu ali pa pri Herbertu Miklinu v Pliberku.

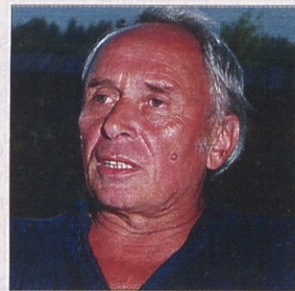
NA KRATKO

Rožek. Občinski svet je na minuli seji sklenil za celo občino hitrostno omejitve 30 km/h. Sklep je bil sprejet z 8:7 glasov. Mandatar EL mag. **Mirko Oraže** je glasoval proti spremembi, ker je po njegovem nesmiselno celo občino poenotiti. Zelo draga je v občini Rožek voda, ki se je ponovno podražila. Odslej morajo občani plačevati 11,20 za kubični meter (doslej 10,90). Občinski svet je oddal tudi dela za obnovo bivše ljudske šole (3,9 mio.), v kateri bo nastal novi občinski urad.

Bekštanj. Razburjenje v občinskem svetu zaradi prodaje občinskih teniških igrišč v Bačah. 16.000 m² veliko zemljišče s šestimi igrišči je po protestih FPÖ dobil kupec Zeliska za 2,8 mio. Denar si delita občina in Karl Aichholzer, ki jih je zgradil in bi jih imel še do leta 2001 v najemu.

Djekše. Na Djekšah bodo za 12 mio. šilingov zgradili novi občinski urad, ki ga bo načrtov arhitekt Helmut Ogris. 11 mio. občina v teku let pričakuje od dežele Koroške, ker je občinski referent že dal zadevno obljubo. V posloplju bodo občinski urad, pošta ter prostori za domači športni klub.

Pliberk. Občinski svet bo naslednji ponedeljek (18.00) formalno potrdil preklic prometnega koncepta za mesto Pliberk. Nadalje bo obravnaval prošnjo znane režiserja Johanna Kresnika iz Berlina, ki želi od občine Pliberk kupiti 2000 m² veliko zemljiše v Šmarjeti in tam sezidati hišo.

Režiser Johann Kresnik si želi v Šmarjeti sezidati hišo.

Neresen pristop avstrijskega kanclerja

Vranitzky je gostil v Celovcu Drnovška, predsednik slovenske vlade pa je v zadevi koroški Slovenci omenil na prvem mestu zajamčeno manjšinsko zastopstvo v zakonodajnih telesih. Odgovor avstrijskega kanclerja je bil vse drugo kakor njemu v čast.

Vranitzky je na Drnovškovo zahtevo po zajamčenem mandatu odgovoril, da so lahko člani zakonodajnih organov samo izvoljeni mandatarji in da je vprašanje manjšinskega zastopstva v koroškem deželnem zboru koroška zadeva. Tajnik EL Rudi Vouk v izjavi za Naš tednik: „Izvajanja zveznega kanclerja kažejo, da se Vranitzky z materijo očitno ni bavil. Če pravi, da so lahko člani zakonodajnih gremijev samo izvoljeni mandatarji, potem ne pozna predloga EL. Ta namreč izrecno predvideva izvolitev manjšinskih mandatarjev. Vsekakor ima model EL več opravka z neposrednimi volitvami, kakor npr. sestav zbora zveznih dežel (Bundesrat), čigar člani so samo odposlani od deželnih zborov.“

Rudi Vouk je v tej zvezi omenil tudi najnovejši sklep sosveta, ki poziva predstavnike zveznih strank, da naj zavzamejo stališče do predloga o izvolitvi manjšinskih mandatarjev. Vouk: „Upam, da se bo sedaj tudi zvezni kancler seznanil z materijo in znal razlikovati med neposredno izvoljenimi manjšinskimi zastopniki ter od zveznega kanclerja imenovanimi člani sosveta.“

Predsednik slovenske vlade Drnovšek je poleg manjšinskega mandata zahteval tudi ureditev glede šolskega varstva, sprejemanja signala TV Slovenija in odprtja Pavličevega sedla. V zadevi nemško govoreča manjšina v Sloveniji pa je Drnovšek dejal, da so v Sloveniji slovenski državljani z nemško materinščino, ki ne živijo na strnjemem ozemlju. Zato jih tudi ni možno primerjati z italijansko ali madžarsko manjšino. Ker živijo razkropljeno, je njihova zakonska zaščita, npr. na področju šolstva, zelo težavna, tako Drnovšek.

Vranitzky do tega vprašanja sicer ni zavzel jasnega stališča, pač pa je opozoril znanstveno raziskavo tega vprašanja, od katere si pričakuje temeljite rezultate. (Kot smo že večkrat poročali, pripravljala, po nalogu zunanjega ministra Schüssla, tako raziskavo univ. prof. Stefan Kramer.) Hkrati je bilo rečeno, da gre predvsem tudi za „vrnitev avstrijskega premoženja v Sloveniji“. Trenutno naj bi glede tega bilo okoli 40.000 zahtevkov.

-Kuj-

Minister Šter je na posredovanje EL izkoristil svoj obisk na Koroškem za pogovor s šefom koroške žandarmerije Liberdo.

Kmetice iz Slovenije so obiskale mdr. kmetijo Alojza Čika v Škocijanu. Prva z desne: Vera Buser.

Visoki obiski iz Slovenije

Prejšnji teden sta na povabilo EL obiskala koroške Slovence slovenski notranji minister Andrej Šter in predsednik mestnega sveta Ljubljana Dimitrij Kovačič, v gosteh pa je bil tudi Aktiv slovenskih kmečkih žena.

Kovačič. Mesti Ljubljana in Št. Vid ob Glini želita večje sodelovanje predvsem na ekološkem področju. Po zaslugi EL oz. njegove poslovodečega tajnika Bernarda Sadovnika je prišlo do srečanja šentviškega župana Gerharda Mocka in s predsednikom mestnega sveta Ljubljana Dimitrijem Kovačičem; njega je spremljal njegov tajnik Milan Zver. (Sistem slovenskih občin pozna poleg župana in mestne vlade tudi mestni svet oz. parlament, ki izvli svojega predsednika.) Pogovori v Št. Vidu so bili obetavni in v zelo prijetnem ozračju. Pri tem se je izkazalo, da sodi župan Mock med najbolj perspektivne koroške politike. Poleg tega je znano, da gleda socialdemokrat Mock na politiko svoje stranke dokaj kritično, v pogovoru s (socialdemokratom) Kovačičem pa se je videlo, da zna tudi pravilno ovrednotiti vlogo in pomen socialdemokratske stranke Slovenije.

Po obisku v Št. Vidu se je Kovačič srečal v Tinjah z zastopniki NSKS, EL, KKZ, SGZ in Mohorjeve. Nedvoumno je podprl prizadevanja za zajamčeni mandat in skupno demokratično zastopstvo. Hkrati sta Kovačič in Zver izrazila upanje, da bi po naslednjih volitvah prišlo v Sloveniji do korenitejših političnih sprememb v smislu skupnega nastopanja strank slovenske pomladi.

Minister Šter. Slovenski notranji minister Šter je prav tako nedvoumno podprl politiko NSKS in EL. Na skupni tiskovni konferenci s predsednikom EL Andrejem Wakounigom je tudi poročal o pogovoru, ki ga je vodil z namestnikom deželnega glavarja mag. Grasserjem. Po Šteru sta se „popolnoma strinjala v oceni, da je zajamčeni manjšinski mandat ena od temeljnih manjšinskih pravic“.

Pogovor s koroškimi Slovenci (politični položaj naše narodne

skupnosti je predstavil predsednik NSKS Nanti Olip) je bil za slovenskega notranjega ministra „zelo poučen“. Šter dobesedno: „Koroški Slovenci lahko nam v Sloveniji glede ohranjanja narodnostne identitete veliko pomagata.“ Mnogo je bilo govora tudi o težavah na meji. Da je sploh prišlo do manjših olajšav oz. uvedbe tretjega pasu za slovenske državljane, je „predvsem zasługa koroškega gospodarstva in koroških Slovencev“ (Šter). Daljši pogovor z ministrom Šterom bomo objavili v naslednjem Našem tedniku.

Kmetice. Pobudo je dala Vera Buser, podpredsednica Ženske zveze Slovenske ljudske stranke in velika prijateljica koroških Slovencev. Po njeni zaslugi je pretekli teden obiskalo 50 članic Aktiva kmečkih žena Tinje, Čikovo kmetijo v Škocijanu, Grebinjski kloster, Djekše in Knežo. Bila je to strokovna ekskurzija (Aktiv kmečkih žena je strokovno-svetovalna ustanova; vodi jo Marina Babnik), sploh pa so udeleženci ekskurzije želeli spoznati življenje in delo koroških Slovenk-kmetice.

Slovenske kmetice je spremljala predsednica velikovške „Lipe“ mag. Zalka Kuchling. Kot nam je povedala Vera Buser, Ženska zveza SLS že nekaj časa uresničuje stike s Koroško oz. KKZ in velikovško „Lipo“. Vera Buser tudi redno prebira Naš tednik. Njena ljubezen do koroških Slovencev je enkratna, njen credo pa je zbrisati meje – še posebej med Slovenci to in onstran Karavank.

Janko Kulmesch

Predsednik ljubljanskega mestnega sveta Dimitrij Kovačič (peti z leve) je obiskal tudi Zadrugo-market Dobrla vas, kjer ga je pozdravil poslovodja Stefan Boschitz (tretji z leve).

Slide: Fera

Voščilo sprejme z veseljem in z njemu značilnim: „Ne vem, kaj bo življenje še prineslo. Kakor je božja volja.“ Jakob Hirm, v suški občini kot mežnar najbrž bolj poznan, kakor sam župan, je pretekli ponedeljek slavil 70. rojstni dan. Čilega moža je Naš tednik obiskal na njegovem domu v Gornji vasi pri Žvabeku.

„Kakor je božja volja.“

Piše Adrian Kert

Jokey Hirm ni človek, ki bi tarnal nad življenjem, zato je preveč prepričan v pravičnost božje volje. Ob globoko vero se tudi naslanja, kadar mu življenje ne dopušča veselja. Kljub častitljivi starosti si je Šuvarjov Jokey, kakor ga domačini najbolje poznajo, obdržal zavirljivo duševno in duhovno svežino. Kretnje in izrazi dajo spoznati hudomušnega, vedrega in komunikativnega moža, ki mu je narava dala obilo optimizma in veselja nad življenjem. 70 let v takšnem stanju to vsekakor potrjuje. Preživetih let se spominja, kakor da bi se začelo včeraj. Kot človek, ki je spreten na mnogih področjih, se zna tudi z neverjetno elokventnostjo približati sogovorniku, da ga je ob številnih podrobnostih, ki jim drugi ne dajo nobenega pomena, mogoče le z odprtimi usti poslušati. Vprašan, kaj postavlja skoraj ni treba, že iztočna besedica zadostuje, da se izsuje val spominov na preteklo življenje, v katerem kljub grenkim trenutkom prevladujejo veseli. Ob vsem tem pa mož pravi, da pravzaprav nima kaj posebnega povedati. Pogosto so prav takšni ljudje predestinirani kot najboljši pogovorni partnerji. Jokey Hirm je prototip takšnega človeka.

... želja in vojna

Hirmov življenjepis se morda nasprotno ne razlikuje od mnogih drugih, je pa nekaj posebnosti v njem, ki ga le povsem odmikajo od drugih. Najprej že njegova posebna ljubezen (poleg žene, s katero bo naslednje leto praznoval že 40 let srečnega zakonskega življenja) - rože. Ko je kot mladenič postal zrel za izbiro poklica, je hotel postati „gortnar“ - vrtnar. Življenjske razmere tega niso dopustile. Jokey Hirm temu pravi božja volja. Odločitev za poklic mu je občasno prekinila vojna, saj je bil kot osemnajstletni fant 1943

vpoklican v vojsko. Prvo soočanje z vojno ga je zaneslo v Italijo, pozneje na Madžarsko in avstrijski Passau. Spomin na doživetja mu bo bržkone do smrti svetlo brlel, kakor večna luč, katere paznik je danes kar v dveh cerkvah. Božja volja: „Nekdo je moral stati za menoj in paziti name,“ je bila prav tako vsenavoča v vojnem času, ko se mu je posrečilo ubežati poleg marsikateri smrtonosni krogli tudi strašni SS: „Ko sem slišal SS, mi je bilo, kakor da bi me kdo z nožem,“ se s solznimi očmi spominja strašnega trenutka, iz katerega ga je rešila čista banalnost, že skoraj na robu čudeža - premajhna velikost. Tudi v tistem hudem času („pravzaprav sem drugače dosti meril“), „ko smo bili prisiljeni Nemci“, mu je po lastnem prepričanju „nekdo“ pomagal. Božja volja. Veselje nad vrnitvijo („po 21 dnevih hoje“) se je pomešalo z bridkostjo nad medtem umrlim očetom. Pozneje je v zahvalo nad srečno vrnitvijo postavil tik ob domačiji križ. Krasijo ga seveda rože pasioniranega vrtnarja. Iz gortnarja in sploh poklica po vojni ni postalo nič. Doma je čakala mama in „aužnga“ - kmetija.

Jokey Hirm je za konec šolskega leta pogostil glavnošolske učitelje iz Pliberka in jim razkazal cerkev Sv. Jurija nad Gornjo vasjo.

... spet doma

Sledila so dela polna leta na domačiji, najprej samo z mamo, pozneje z ženo in otroki. Slab izkupiček je zahteval dodatni zaslužek in Hirm ni preostalo drugega, kakor da se je podal v bližnji Pliberk v drugi poklic. V drugem poskusu je bil do upokojitve zaposlen v tovarni čopičev. Ob trdem kruhu na domači kmetiji je bil dodaten poklic nujen, saj je morala biti oskrbovana številna družina: „Sem pač v štirih vstajal in pred deseto nisem prišel k počitku.“ Življenje je bilo trdo, vendar se je garanje v krogu družine vedno splačalo. Družina je zanj tudi vir življenjske moči in z upravičenim ponosom zatrjuje, da „otroci nikdar niso slišali glasnega kreganja med starši“.

... mežnar kot zahvala

V zahvalo nad srečno izteklim vojnim časom je 1946 leta prevzel mežnarstvo pri Št. Jurju, cerkvijo na griču tik ob njegovem domu. Ob robu mu zdrkne, da je letos

pravzaprav tudi 50 let mežnar. „Leta kar hitro minejo.“ je njegov lapidarni komentar k temu. Da je poleg tega tudi že vrsto let mežnar v žvabeški cerkvi, ob tem niti ne omeni. Pet duhovnikov je preživel, šestega tačas doživlja. Ne ve, če ga bo preživel, kakor tudi ne ve, kdo bo prevzel njegovo nasledstvo: „Nihče se ne ponuja,“ pravi z nekoliko otožnim glasom. Ponosen pa je na svoj konjiček - gortnarstvo - ki mu pride zelo prav v svojem „poklicu“ kot cerkveni oskrbovalec in prek katerega je znan po vsej spodnji Podjuni kot nadarjeni venčar ob cerkvenih praznikih in novih mašah.

... o politiki

Talentiran je bil svojčas tudi na plankah. Nastopov v okviru farne mladine se, kakor drugih doživetij, živo spominja. Prav razburjen postane, ko si prikljče v spomin igro O izgubljenem sinu, kajti zanj igranje ni bilo le deklamiranje nekega besedila, ampak se je vedno trudil, da bi se kar se da prepričljivo vživel v vlogo: „Še jok ni bil igran, čisto resničen je bil.“ Pozneje je igranje malo zagrenjen opustil, ker se je tudi v kulturo vneslo politiziranje in narodna problematika. Dorfgemeinschaft je spodbirala slovensko skupino in privedla nemščino v žvabeško družbo. Politika pa ga nikoli ni toliko privlačevala, da bi se aktivno pečal z njo: „S politiko pride prepričanje v družino,“ je bilo njegovo načelo, od katerega še danes ne odstopa.

Jokey Hirm je krščanske vrednote vedno obesil na prapor in vera mu je bila močan opornik ob družinski tragediji: „Če se ne moreš kam nasloniti, če nimaš vere in srca, mlatiš prazno slamo.“ Morda ga je prav to držalo tako čilega skozi 70 let.

Pred kratkim je obhajala 55-letnico **Ani Kulnik** iz Čahorč. Iskreno čestitamo in želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružuje EL Kotmara vas.

Društvo upokojencev Pliberk čestita naslednjim svojim članom za osebne praznike: **Ani Perč** iz Štebna pri Globasnici, **Igorju Krautu** z Bistrice, **dr. Jošku Rutarju** iz Škocijana, **Janezu Hudlu** iz Male vasi pri Globasnici, **Marti Dumpelnik** iz Štebna, **Lovrencu Mlinarju** z Blata pri Pliberku, **Hermi Trampuš** iz Doba, **Štefanu Hudobniku** iz Nonče vasi in **Heleni Kropivnik** z Rut pri Rinkolah. Posebne čestitke pa veljajo **Jakobu Hirnu** iz Gornje vasi za 70. rojstni dan in **Kristi Onič** iz Večne vasi za 85. življenjski jubilej. Vsi ostali člani društva upokojencev Pliberk slavljenecem iskreno čestitajo in želijo vse najboljše, predvsem zdravja in zadovoljstva. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

Za minuli osebni praznik čestitamo tudi **Fridi Kuschnig** z Dobrove pri Dobrli vasi. Vse najboljše in na mnoga zdrava in sreče polna leta!

Abrahama je srečala **Ana Petek** iz Zagorij pri Št. Lipšu. Slavljenki ob tem lepem jubileju pristrčno čestitamo in želimo vse najboljše! Čestitkam se pridružuje vsi domači, ki se slavljenki zahvaljujejo za vse njene dobre.

Hanzi Karner, občinski odbornik EL Djekše in poslovodja Posojilnice-Bank Podjuna, bo slavil rojstni dan. Čestitamo ter želimo tudi v prihodnje mnogo uspeha v poklicu in v občinski politiki! Čestitkam Našega tednika se pridružujeta EL in NSKS.

35-letnico skupnega življenja sta pred nedavnim v Zgornjih Vescah obhajala **Fini** in **Mihi Einspieler**. Slavljenecema ob tem skupnem prazniku iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga srečna in zadovoljna skupna leta!

Na Ponikvi pri Pliberku je slavila 80. rojstni dan **Margareta Sternjak**. Ob tem visokem jubilejnem prazniku pristrčno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, zlasti zdravja in zadovoljstva!

Prav tako 80. jubilejni rojstni dan je slavil **Jozi Boštjančič** iz Branče vasi. Tudi njemu veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje. Na mnoga leta!

ČESTITAMO

Okroglo obletnico je slavila **Marjana Kresnik** iz Čirkovč pri Dobrli vasi. Čestitamo in na mnoga zdrava in sreče polna leta! Čestitkam našega tednika se pridružujejo prijateljice ženskega kroga, ki se že veselijo prihodnjega srečanja.

V Branči vasi obhaja osebni praznik **Fridi Ogris**. Čestitamo in vse lepo in dobro, predvsem osebnega zadovoljstva, tudi v prihodnje.

Pred nedavnim je v Ločah ob

Baškem jezeru slavila rojstni dan **Hermi Singer**. Iskreno čestitamo in vse najboljše!

V Mali vasi pri Globasnici bo obhajal osebni praznik **Janez Hudl**, poslovodja Posojilnice-Bank Globasnica. Slavljenec pristrčno čestitamo in kličemo na mnoga zdrava, srečna in zadovoljstva polna leta! Čestitkam in željam Našega tednika se pridružujeta EL in NSKS.

Rojstni dan in god je obhajal **Jakob Pasterk** iz Koprivne pri

Železni Kapli. Ob tem dvojnem prazniku iskreno čestitamo kličemo na mnoga zdrava sreče polna leta!

Naslednje vošilo je namenjeno **Petri Perč**, ki je obhajala 13. pomlad. Čestitamo!

V Kokju pri Dobrli vasi je obhajala 78. rojstni dan **Marij Germadnik**. Čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva!

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike **An Pasterk** iz Kokja, **Marti Urh** iz Plaznice, **Jakobu Wastlu** z Me-

ČESTITKI TEDNA

Življenjski praznik vogrškega ravnatelja

Poznamo ga kot marljivega kulturnega delavca, zvestega služabnika v korist domače fare, priljubljenega vogrškega šolskega ravnatelja. Vogrče so njegov dom, Vogrjani njegovi veliki prijatelji. Z njimi živi, zanje skrbi za duhovno hrano.

Vodi domači cerkveni zbor, aktivno sodeluje pri kulturnem društvu „Vogrče“, dolga leta je bil desna roka rajnega župnika Vinka Zaletelega. Poleg tega je dolgoletni pevec MoPZ „Valentin Hartman“ in mu je zelo pri srcu domača Posojilnica. Navsezadnje pa je tudi velik zagovornik samostojnega politič-

nega gibanja koroških Slovencev oz. Enotne liste ter zvest bralec Našega tednika.

Včeraj, 25. julija, je Joško Koncecija obhajal svoj 60. življenjski jubilej. Kdor ga pozna, ne bi verjel, da stopa že v sedmo desetletje. Prepričani smo, da si bo s svojim vedrim značajem in prijaznostjo tudi naprej ohranil svojo duhovno mladost in bogatil domače cerkveno, kulturno ter narodnopolitično življenje.

V tem smislu, dragi Joško, vse najboljše in ad multos annos!

–Kuj–

P. s.: Čestitkam Našega tednika se pridružujejo tudi vogrški provizor župnik Florijan Zergoi ter domači cerkveni zbor in Kulturno društvo „Vogrče“.

60-letnica Pašovnikovega Folta

Odlikuje ga skrb za družino, čut za družabnost in zvestoba slovenski narodni skupnosti. Biti v Foltovi družbi je nadvse prijetno. Ob njem spoznaš vrednote, kakršni sta gostoljubje in resnično tovarištvo. Poleg tega je velik ljubitelj domače slovenske pesmi in jo še danes rad „vzdigne“ v družbi „šmihelskih dedov“ ter drugih pevskih prijateljev.

Te dni je praznoval Valentin Čebul iz Šmihela svoj 60. življenjski jubilej. Želimo obilo zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam Naše-

Slavljenec Valentin Čebul s prijatelji, ki so mu v gostilni „Jut-ta“ v Šmihelu čestitali za osebni jubilej. Na sliki z leve: Jutta Riedl, Johann Kušej, bistriški župan Janko Pajank, Stanko Vavti, Pepka Pajank, slavljenec Foltej Čebul in Cecilija Kap.

slika NT/Fera

ga tednika se pridružuje slovensko društvo upokojencev

Pliberk, in vsi mu vzklikamo: Na mnoga leta!

–Kuj–

Naš upokojenec

PRILOGA NAŠEGA TEDNIKA

Številka 2 / 96 ATŠ: 10,-

Kaj predpisuje
zakoniti
dedni red?

Stran 3

DR. IVAN RAMŠAK:

Šport je v starosti
velikega
zdravstvenega
pomena

Stran 5

UVODNIK

Drage upokojenke, dragi upokojenci!

Letos se obhajajo razne zgodovinske obletnice in ravno pri tem mi je prišlo na misel, da vsako leto stopi veliko število otrok k prvemu sv. obhajilu, kar je tudi zelo važno obdobje v človekovem življenju.

Spominjam se na čas mojega prvega sv. obhajila in bi hotela s tem prikazati razliko med praznovanjem takrat in danes.

Temeljito so nas naši duhovniki pripravljali na ta veliki dan prvega sv. obhajila. Naučiti smo se morali raznih molitvic. Deset božjih zapovedi smo seveda morali poznati – ker le-te so bile podlaga za sv. spoved. Tako pripravljeni smo težko pričakovali in se veselili prvega sv. obhajila. Prišli smo na ta dan v cerkev v oblekah, katere so nam

sešile mamice – ni bilo razkošja – venček na glavi in svečo v roki – tako smo otroci pristopili k božji mizi. Skrbelo nas je tudi, kako bomo hostijo zaužili, ne da bi jo pregriznili, ker bi bil to veliki greh.

Po maši sta nas otroke naš župnik in kaplan vodila v kloster na zajtrk. Tam so bile mize pogrnjene z belimi prti in z rožicami okrašene. Mi otroci smo začudeno gledali, ker kaj takega še nismo videli. Šolske sestre so nam nudile izdaten zajtrk s pecivom, katerega tudi še nismo jedli. Bil je to čas svetovne krize in je bilo povsod pomanjkanje denarja. Po zaključku zajtrka smo prvoobhajanci dobili sliko zadnje večerje z datumom prvega sv. obhajila in s svojim imenom ter rojstnimi podatki. Tudi za nas je bil ta dan

važen mejnik v našem življenju.

Če primerjam obhajanje prvega sv. obhajila danes, ki je ostalo vsebinsko isto – morda se je način pristopa k sv. obhajilu spremenil? Pomanjkanje duhovnikov je seveda tudi doprineslo do tega.

Hujša pa je ugotovitev, da je prvo sv. obhajilo postalo del konzumne družbe in je v mnogih primerih bolj važno, kam bodo prvoobhajanca peljali na kosilo in kakšno darilo bo dobil in pri tem starši eden drugega prekašajo – kar je zelo žalostno.

Zato velja prošnja vsem staršem prvoobhajancev: Ne uničite nedolžne vere vaših otrok s posvetnimi dobrinami!

Vas pozdravlja

Vaša Micka

Kaj sem še vreden, ko pa ničesar ne morem več? - mi je pred nedavnim dejal starejši mož. Mislim, da ni edini, ki to reče. Mnogi imajo vtis, da s tem, da telesne moči pojemajo, tudi vrednost človeka gine.

Ni čuda v današnji družbi. Šteje predvsem ta, ki je čil in zdrav, močan, pameten, lep, tisti, ki je gibčen in se hitro znajde, ki se zna prilagoditi in spremeniti. Vse to pa postane leto za letom težje. Starejši človek si želi bolj trajnost in počasnost, ni več tako odprt za spremembe, kolo se enostavno bolj počasi suče. Za naš hitri čas so starejši ljudje zavora, bremsa. Zato se jih poskuša znebiti. V podjetjih v krizah po navadi starejše delavce najprej odslovijo. Seveda se potem mnogi počutijo odveč oz. manj- ali ničvredne.

Kaj pa je sploh človekova vrednost? Ali jo določa naša družba ali delodajalci?

Gotovo ne. Človek ima svoje dostojanstvo ne glede na svojo starost, tudi ne glede na svojo delovno moč ali razumsko zmogljivost. Kristjani pravimo, da je dostojanstvo človeku dano od Boga samega, torej spada k njegovega bistvu. Vsak človek ima torej

Duhovna misel

JURIJ BUCH
župnik v Št. Jakobu

ostane, ampak umiranje za nov začetek. Prispodobe imamo v naravi: novo jutro za temino noč, vigred za smrtonosno zimo.

Rad bi dal vsem starejšim ženam in možem pogum, verjeti glasu srca bolj kot glasovom malo- in trdosrčnežev. Vsak od Vas je za Boga neskončno veliko vreden.

Nič ne de, če vid peša, ušesa ne ujamejo več vsake besede in kosti ne dovolijo več brzine. Slika božja v Vašem srcu se ne manjša, ampak večja. To kar je Bog po-

pravico do tega dostojanstva, ali je mlad ali star, zdrav ali bolan, pameten ali neumen.

Je tudi naša človeška usoda, da se staramo, da v gotovi meri postanemo vedno manj.

Naše telesne moči pojemajo, tudi spomin nas začne zapuščati. In kljub temu trdim, da je v nas vedno več. Pri tem ne mislim le na izkušnje, ki jih človek nabira. Človek nosi v sebi še nekaj mno-

go bolj dragocenega, nekaj, kar v gospodarsko in potrošniško usmerjenem svetu seveda nič ne velja, namreč božjo podobo. Človek nosi v sebi slutnjo o velikem pomenu njegovega življenja, to, da ni ustvarjen le za ta svet, ampak da je vse usmerjeno na drugega. S to vero staranje šele dobi smisel.

Potem ni le hiranje, počasno ugašanje, ko na koncu ničesar ne

ložil v Vaše srce, klije in raste – če pustite rasti – in obrodi obilo sadu, že tu in tudi v starosti.

Ne pustite si vzeti upanja in samozavesti. Vi ste neskončno veliko vredni in Vi zmorete precej, tudi če ste brez moči. In tudi če bi ne zmogli nič drugega več kot samo prenašati trpljenje, je to mnogo več, kot vsa zmogljivost mladega zagnanega človeka.

Kaj sem še vreden?

Naš pravni svetovalec dr. Branko Perč

Pravica do nujnega deleža

V prejšnji številki „Našega upokojenca“ smo se na kratko ustavili pri vprašanju določil o zakoni-tem dednem redu.

Tokrat se bomo posvetili poglavju: pravica do nujnega deleža (Pflichtteilsrecht).

Zapustnik o svojem imetju v glavnem lahko razpolaga svobodno. Ta svoboda pa je po smrti zapustnika deloma omejena zaradi pravice do nujnega deleža. To pravico imajo zagotovljeno potomci, predniki in zakonci. Ti tako imenovani upravičenci do nujnega deleža, ali drugače povedano, ti nujni dediči imajo zakonsko zagotovljeno pravico do minimalnega deleža zapuščine.

Nujni delež (Pflichtteil) zagotavlja vsakemu potomcu in preživelemu zakoncu polovico tega, kar bi mu bilo dodeljeno po zakonu o dednem redu (Erbfolge).

Predniki zapustnika imajo določen prav tako nujni delež, le da ta obsega samo tretjino premoženja, ki bi predniku bilo dodeljeno po zakonu o dednem redu.

Pravice do nujnega deleža pa nima:

- kdor se dedni pravici in pravici do nujnega deleža odpove
- kdor je dedno nesposoben ali dedno nevreden
- kogar zapustnik zakonito razdedini (enterben)

Pravico do nujnega deleža je mogoče razveljaviti le v izrednih primerih (razdedinjenje). Tudi zmanjšanje nujnega deleža je mogoče le v posebnih položajih. Sicer sta odprti dve možnosti:

Zapustnik lahko nujnim dedičem dodeli zakonsko določeni delež imetja „prostovoljno“. Če tega ne stori, je zapustnikova „oporočna odredba sicer veljavna – upravičencem do

nujnega deleža pa je kljub temu zagotovljen zakonsko določeni delež imetja (v obliki denarja).

Primer: Zakonec določi, da po njegovi smrti celotno premoženje dobi neka dobrodelna organizacija. Svoji ženi in otrokom mož in oče ne nameni ničesar.

V tem primeru je volja zapustnika sicer veljavna, žena in otroci pa imajo kljub temu zagotovljen nujni delež premoženja.

Vsak tako imenovani dedič lahko zahteva izvedenca, ki oceni celotno zapuščino in določi višino nujnega deleža.

V nekaterih primerih pa lahko tudi ta zagotovljeni nujni delež odpade – in sicer tedaj, če premoženja ni ali pa če je zapuščina prezadolžena.

Zmanjšanje nujnega deleža:

Recimo, da npr. zapustnik do svojega otroka ni imel nikoli

nobene povezave. V tem primeru zapustnik pod določenimi drugimi pogoji lahko zahteva, da se nujni delež za omenjenega otroka zmanjša za polovico.

V vsakem primeru pa je mogoče nujni delež zmanjšati največ za polovico.

Kako se določi nujni delež?

Vse, kar je nujnemu dediču od zapustnika dodeljeno, se prišteje k nujnemu deležu. Tu je treba še posebej omeniti poslednjevoljna darila. Otrok ali zakonec zapustnika lahko zahteva, da se ta darila prištejejo k premoženju in se nato določi višina nujnega deleža. Toda tudi v tem vprašanju predvideva zakon vrsto izjem.

V eni izmed naslednjih številok „Našega upokojenca“ pa bomo obravnavali poglavje: Dediščina in davek.

dr. Branko Perč
Pliberk/Bleiburg

Univ. prof. dr. Scherak

Revma

Pod splošni pojem „revma“ spadajo motnje in obolenja sklepov, hrbtenice, kosti in mehkih delov telesa (burze, kite, mišice, vezno tkivo).

Revmatična obolenja so ponavadi zelo boleča in mnoga od njih trajajo leta (so kronična). Določena obolenja povzročajo sčasoma funkcionalne omejitve sklepov, hrbtenice in/ali mišičja: posledice se izražajo v vsakdanjem in poklicnem življenju, v skrajnih primerih povzročajo invalidnost. Določena revmatična vnetja sklepov skrajšajo bolnikom življenje tudi za deset let, ker so poleg sklepov prizadeti še drugi življenjsko pomembni organi (srce, pljuča, ledvice, jetra, oči itd.).

Vsa ta obolenja večinoma niso značilna za določene poklice, vendar najdemo pri mnogih aktivnih kmetih nesorazmerje med fizično močjo oziroma telesno koordinacijo in dejansko telesno obremenitvijo. Posledice so med drugim pogostokrat težave s hrbtenico.

Za diagnozo revmatičnih obolenj in za začetne terapevtske ukrepe potrebujemo zdravnike specialiste, ki jih pa v Avstriji še ni povsod dovolj. Tem bolj pomembne so zato posebne bolnišnice, specializirane za revmatične bolezni pod vodstvom zdravniških strokovnjakov za revmatologijo, ki posredujejo med bolniki in praktičnim zdravnikom.

Za diagnozo revmatičnih obolenj potrebuje zdravnik v specializirani bolnišnici sprva izčrpen razgovor z bolnikom in posebne telesne preiskave. Dodatni diagnostični ukrepi so optične raziskave (rentgen, ultrazvok, komputertomografija, magnetna rezonanca) in sodelovanje drugih specialistov (ortoped, nevrolog, psihiater, dermatolog, okulist, otorinolaringolog itd.).

Uspešno sodelujejo na tem

področju specializirane bolnišnice Kmečkega socialnega zavarovanja in Zavod za socialno zavarovanje gospodarske zbornice v Badnu, zlasti pri laboratorijskih raziskavah in analizah bolezni.

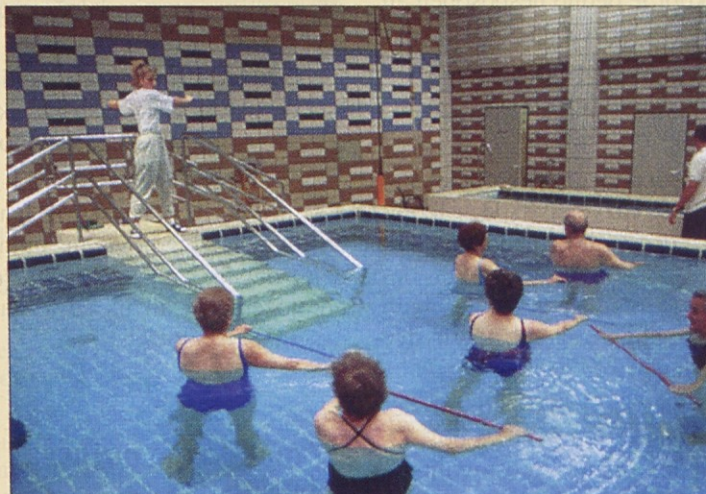
Pri terapevtskih ukrepih se osredotočimo na celotnega človeka z vsemi njegovimi težavami. Terapevtske možnosti so obširne in segajo od preizkušenih načinov premaganja bolečin preko okrepitve mišic, izboljšanja funkcionalnosti sklepov, psihološkega obvladavanja bolečin do popolne vključitve bolnika v vsakdanje in poklicno življenje. Posledice hitrega razvoja znanstvenih spoznanj o nastajanju, poteku in terapiji revmatičnih obolenj v zadnjih tridesetih letih so seveda precejšnje spremembe pri diagnostičnih pripomočkih in načinu terapije. V naši bolnišnici imamo trenutno naslednja težišča: rehabilitacijske ukrepe po operaciji kolka, kolena ali medvrtenčnih hrustancev, diagnozo in terapijo vnetnih obolenj sklepov.

Naša usmeritev v prihodnost: preventivni ukrepi in inštrukcije, vaje za hrbtenico z videoanalizo, bolj učinkoviti načini motivacije bolnika za lastno zdravstveno odgovornost in okrepljena opazovanja

daljnosežnih učinkov terapevtskih ukrepov v okviru ohranjanja kakovosti.

Nad 150 revmatičnih obolenj lahko grobo razdelimo v naslednje skupine:

1. Degeneracijska obolenja sklepov (npr. „obrabljanje“ kolčnih in kolenskih sklepov, degeneracijska obolenja hrbtenice (npr. „obrabljanje“ medvrtenčnih hrustancev).
2. Revmatična obolenja mehkih delov telesa (npr. preobremenitev mišic in kit).
3. Vnetna obolenja sklepov (npr. kronična vnetja sklepov), vnetna obolenja hrbtenice.
4. Obolenja kosti (npr. osteoporoza).
5. Druga organska obolenja, ki so povezana z revmatičnimi motnjami.
6. Psihična obolenja ali motnje počutja, ki dajejo vtis „revmatičnih obolenj“.
7. Revmatična obolenja kot posledica nesreč.

Terapije so lahko zelo učinkovite.

Zdravniški nasveti

Največji organski sistem, ki uporabi tudi največ sladkorja, so mišice. Glede na visoke številke starostnih sladkornih obolenj bi potrebovali mnogo manj zdravil ali bi sploh preprečili starostno sladkorno bolezen, če bi ustrezno trenirali lastno mišičje.

Pri rednem treningu za vzdržljivost se znižajo krvni pritiski, visoka vrednost maščob v krvi in krvni sladkor. To pomeni, da bi bili večidel neodvisni od zdravil. Na Dunaju nam je uspelo pregovoriti 12 nad 80 let starih žensk, da so se udeležile dva do trikrat tedensko treninga zmogljivosti v fitnesscentru; po 12 do 16 tednih se je fizična moč pri vseh podvojila (200 % večja sposobnost). Dokazano je, da je trening zmogljivosti in vzdržljivosti možen do smrti. Mišičje je organski sistem, ki ga lahko treniramo in tudi v kratkem času znatno več zmoremo. Pozitivne posledice rednega treninga vzdržljivosti in zmogljivosti bi rad označil z nekaj gesli:

- boljše spanje
- nizek krvni pritisk
- nižje vrednosti krvnih maščob
- znatno boljši fitness
- večja odpornost proti infekcijam
- nižje količine krvnega sladkorja

Kakšen naj bo redni trening vzdržljivosti za ostarele?

Najbolj priporočljivo je, dokler je ohranjeno ravnotežje, kolesarjenje, ker je tudi za sklepe najmanj utrudljivo. Zadostuje, če se peljemo trikrat na teden najmanj pol do tričetrt ure s kolesom. Za vse tiste, ki jih noge še dobro neseljo, je redna hitra hoja, najmanj trikrat tedensko od pol do tričetrt ure, odličen trening vzdržljivosti. Pozimi priporočam

Pomembnost športa za starejše ljudi

V Salzburgu 20 % sedemdesetletnikov ne more zapustiti stanovanja brez pomoči, ker jih lastne noge ne držijo toliko, da bi se lahko povzpeli po stopnicah nazaj v stanovanje. To pomeni, da so taki starejši občani odvisni od socialnih ustanov, kot so „hrana na kolesih“ ali organiziranih obiskov.

mo tek na dolge proge, ki najmanj obremenijo sklepe in ga lahko primerjamo glede časa trajanja in večkratnega ponavljanja s kolesarjenjem in tekanjem.

Najlepši je pa gotovo intenzivni sprehod v večernih urah, ker vpliva s prijetno utrujenostjo še na kakovost nočnega počitka.

Nekaj nasvetov za trening zmogljivosti, tudi brez posebnih predhodnih raziskav:

V postelji ali na vsaki drugi mehki podlagi lahko redno delamo vaje za trebušne mišice.

Za okrepitev nog je prej ko slej najboljša vaja vzpenjanje po stopnicah. Morebitne začetne težave v kolenih in gležnjih izginejo po rednih obremenitvah. Razgibavanje je sploh najboljša terapija proti vsakršni artrozi ali podobnim bolečinam.

Zaključujem z nekaj pametnimi izreki, v katere se lahko vsak v miru poglavlja:

- Starost prihaja, moč odhaja.
- Vzdržljivost je dobro zdravilo.
- Naj vam volja ne razgraja, ko od vas moč odhaja.
- Na starost se pripravi kakor na poklic!
- Toliko si star, kolikor se počutiš.
- Kdor ne dviga nog, se spotakne tudi ob droben kamen.

Po večletnih izkušnjah kot specialist športne medicine imam pa tudi dokaze, da je dobro treniran 50-letni športni amater po teles-

nih in duhovnih sposobnostih enakovreden netreniranemu 25-letniku.

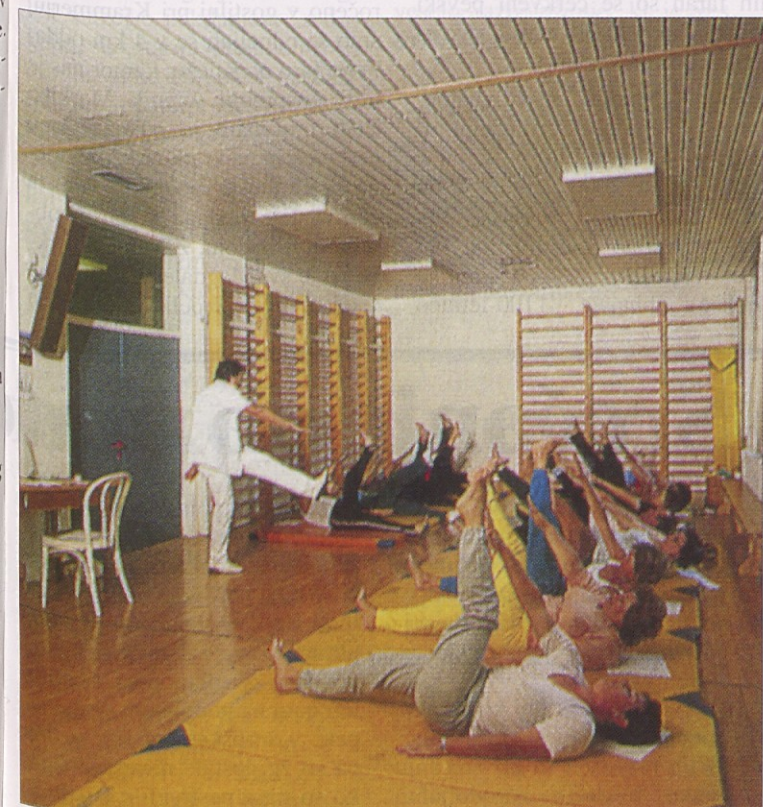
Osnovne življenjske potrebe človeka pa so utemeljene z naslednjimi dejstvi:

1. Hrana za telo (hvala Bogu je imamo raje preveč!)
2. Hrana za dušo (reci: ljubezen in partnerstvo, ljubezen v družini)
3. Pijača (žal ne znamo ceniti čiste, bistrice pitne vode in pijemo namesto nje slabe sadne sokove itd.)
4. Zrak za dihanje (sicer je zrak vedno bolj onesnažen, vendar še vedno dovolj čist za preživetje)
5. Razgibavanje (zlasti starejši podcenjujejo to osnovno potrebo človeka in jo premalo izvajajo).

Za zaključek še enkrat opozarjam na staro rimljansko modrost: mens sana in corpore sano – zdrav duh v zdravem telesu!

Dr. Ivo Ramšak

S športom starejši ljudje izboljšajo svojo telesno zmogljivost.

Djekše so izredno lepe in nudijo obiskovalcem mnogo presenečenj

Kaj smo Podjunčani prvič videli na Djekšah

V našem društvu smo se domenili, da napravimo naš letošnji vigredni izlet na sončne Djekše in sicer v četrtek, dne 13. junija 1996.

Omenjenega dne smo se po peljali s prenapoljenim Sienčnikovim omnibusom, šofer je bil Hanzi Weisenegger, in še z enim dodatnim osebnim avtomobilom s katerim je vozil Jurij Preinig, na Djekše, kamor smo ob 9. uri prispele. Še prej pa, ko so bili že vsi udeleženci v omnibusu zbrani, je predsednik društva upokojencev Martin Komar vse lepo pozdravil, napovedal izletniške točke, vsem zaželel srečno vožnjo in lep dan.

Ko smo prispeli na Djekše, smo si najprej ogledali vas in mično okolico in si od zgoraj pogledali našo Podjuno, ki pa je bila tisti dan malo zamegljena, ker je bilo oblačno vreme. To pa nam je bilo prav po volji, ker smo se vsi bal prevelike vročine, ki je prej že več tednov prevladovala.

Nato smo se oglasili v župnišču pri gospodu župniku Janezu Markitzu, ki nas je tudi lepo pozdravil in prijazno sprejel.

Pozdravili pa so nas tudi močno zvonovi z bučnim zvonjenjem iz dveh cerkvenih stolpov, ki so obenem tudi vabili k božji službi. Ob 9.30 uri je gospod župnik Markitz v prelepi dješki cerkvi daroval za upokojence peto sveto mašo, pri kateri so vsi

PIŠE JOŽE PASTERK

navzoči sodelovali z ljudskim petjem. Po maši nam je gospod župnik Markitz še na kratko razkazal cerkev iz povedal o njej nekaj zgodovinskih podatkov. Cerkev na Djekšah je že precej stara in je bila v zadnjih stoletjih večkrat pregrajena in prezidana. Zgrajena je v pozno gotskem slogu, dva oltarja pa sta še iz starejše dobe, v baročnem slogu. Farni patron pa je sveti Martin. Okrog cerkve je staro pokopališče obdano še z obrambnim zidom, za obrambo pred Turki, ki so pred 500 leti vdirali v naše kraje.

Iz življenja Društva upokojencev Podjuna

Največji organski sistem porabi tudi največji slastni proizvod. Če bi nam bilo treba izbrati, ali bi sploh preprečili sladkorno bolezen, ce bi ugotovili, da bi trenirali lastno mišičje.

svojega obstoja, kar so zelo slovesno praznovali.

G. Markitz že nad 25 let župnikuje na Djekšah, poleg tega pa še oskrbuje dve drugi fari, namreč Knežo in Krčanje, kjer je vsako nedeljo dvojezična sveta maša z dvojezičnim petjem. Pri omenjenih farah so še cerkveni pevski zbori, ki pojejo pri mašah dvojezične cerkvene pesmi.

Župnik Markitz je v nadaljevanju svojega pripovedovanja tudi povedal, da je bilo po vojni v dješki fari še 2000 faranov in da jih je danes samo še okrog 500, ker se vedno odseljujejo, ker iščejo zaposlitev drugod. Lani so Djekše obhajale 1100-letnico

Djekše so postale važna turistična točka, saj se pripelje letno na Djekše okrog 1.200 omnibusov iz raznih krajev in posebno še tudi iz sosednje Slovenije.

Ker smo po maši imeli še dovolj časa do kosila, ki je bilo naročeno v gostilni pri Krammerju, smo se odpeljali še v 4 km oddaljeno faro na Knežo, kamor nas je tudi pospremil župnik Markitz. Tudi tam nam je pokazal lepo cerkvico in na kratko razložil njene zgodovinske podatke. Tudi ta cerkvica je obdana s starim obrambnim zidom. Zaveznica cerkve pa je sv. Magdalena. Zato smo v tej cerkvi zapeli velikonočno

Srečanje ob matins kem dnevu

Že tradicionalno vigredno srečanje pred materinskim dnevom pri Voglu v Št. Primožu je letos 5. maja privabilo visoko število članov, tako da pripravljene prostori niso zadostovali.

Prvih majskih dni ko zacveti pomlad, se tudi starejša generacija razveseli in pri srečanju enako mislečih narodoljubnih znancev se v srcih pomladi

združena skupina članov. Za kulturni užitek so poskrbela škocijanske dekleta z imenom NOMOS pod vodstvom učiteljice Helke Mlinar, ki so nam ubrano zapele. Ista dekleta so, kot smo zvedeli, pred šestimi leti nam na podobnem srečanju pepe v otroškem zboru, sedaj pa so že postale neveste. Nato ko so nam postregli s kosilom so v odmoru dekleta razdelila

pesem „Jezus naš je vstal od smrti“, ki tudi opeva sv. Magdaleno. Po ogledu cerkvice in malega pokopališča okrog nje, smo še zunaj na travniku malo pokramljali z župnikom Markitzem in si malo ogledali romantično dolino pod Svinjsko planino. Ker se je župniku Markitzu že mudilo, ker je imel še neka pota, se mu je predsednik Komar lepo zahvalil za prijazen sprejem, za maševanje in za njegovo zanimivo pripovedovanje. Tudi on se nam je zahvalil za naš obisk in nas povabil, da bi se še kdaj oglasili na Djekšah. Potem smo se vrnili nazaj na Djekše, kjer nas je v gostilni Krammer že čakalo kosilo. Razveselilo nas je to, da so se z nami še nekateri slovensko pogovarjali. Ko smo bili ravno pri kosilu, je bila zunaj močna ploha, kar pa nas

jenci niso imeli veliko zanimanja, ker se jih je le malo ogledalo to razstavo. Po ogledu omenjenih razstav smo se odpeljali naprej skozi lepo in bogato dolino Krappfeld v pivovarno Hirt, kjer smo se okrepčali z dobro malico in pogasili žejo z izvrstnim „Hirter“-pivom. Med upokojenci je prevladovalo dobro vzdušje, vsi so bili veseli in zadovoljni, čas pa je tekkel in treba je bilo misliti tudi na odhod. Ura je bila že četrtr čez sedem zvečer, ko smo se od tam odpeljali proti domu. Na predlog Nevenke Sommeregger smo med vožnjo v zahvalo za lep dan in za srečno vožnjo še zmolili par očenašev in zapeli Angelovo češčenje. Gospa Sommeregger pa se je v imenu vseh zahvalila predsedniku društva upokojencev Martinu Komarju za ves trud in

sploh ni motilo, bili smo v veseli družbi in prepevali slovenske pesmi. Čez malo časa pa je spet posijalo sonce. Poslovili smo se od te krčme in nadaljevali našo rajžo proti Hüttenbergu, kamor smo okrog 3. ure popoldne prispeli.

V Hüttenbergu je bil na ogled muzej o nekdanjem rudokopu, o starih predmetih in orodju, ki so ga nekoč uporabljali pri kopanju rude, kar je bilo res zanimivo pogledati.

V Hüttenbergu je bila na ogled še razstava Heinricha Harterja, ki je star že 80 let in se ukvarja z budizmom in njegovo zgodovino, za katero pa upoko-

skrb pri vodenju tega izleta in za izdatno malico in pijačo, prav tako tudi šoferju Weiseneggerju za varno in srečno vožnjo. Preden so se začeli poslavljati prvi potniki, se je tudi predsednik Martin Komar vsem lepo zahvalil za številno udeležbo pri tem izletu in za veselo razpoloženje, ki je ves čas trajalo.

V že bolj poznih večernih urah smo se veseli in zadovoljni vračali na svoje domove. Upam, da bo ta izlet vsem ostal v lepem spominu na sončne Djekše, na zanimivo razstavo v Hüttenbergu in na gostoljubnost v pivovarni Hirt.

vsaki ženi po en nagelj v čast materam ali varuhinjam naših otrok.

V naši sredi smo pozdravili tudi častne goste, na čelu škocijanskega župana dr. Holzerja, ki hvalevredno iz proračuna podpre naše društvo za del članov, ki so se nam pridružili iz tega območja. Kot člani so bili navzoči občinski odborniki Pep

Komar, Tonej Petek in Jože Urank.

Po nekaj kozarcih in potrebnega kramljanja so tudi naši nekateri večji petja po stari navadi vzdignili nekaj pesmi.

Tako je lepo iztekkel dan prve majske nedelje.

M. K.

Od Lisičjaka do Haderlapa

V Globasnici je živel konec prejšnjega stoletja (1833 – 1908) koroški ljudski pesnik, pevec in citraš France Leder, pd. Lisičjak. S citrami na hrbtu je prehodil vso Podjuno in tudi vzhodni del Roža, poznal vse trge in vasi, poznal vse naše kmetije in skoraj vse ljudi. Ob kakšni večji slovesnosti, ob žegnanju, ob sejmju, ob poroki se je pojavil in vse ga je poslušalo. Prepeval je pesmi, ki jih je sam spesnil, jim zložil napeve in jih spretno spremljal na citre.

F. L. Lisičjak

orglarsko šolo v Ljubljano. Tam sta mu bila učitelja Anton Foester in Angelik Hribar.

Ker ni zmožeg stroškov za to šolanje, se je vrnil na Koroško in se potem učil pri Rašerju v Gospe Sveti, nato pa v Selah pri občinskemu tajniku in organistu Lokanu, ki je bil absolvent Cecilijanske šole.

Ko je iz Sel prihajal na slovesnosti za cerk-

vene praznike v Železno Kaplo, je spoznal kapelške pevce in pevke, med njimi tudi sopranistko Micko Roblekovo. Tedaj je gotovo zaljubljeni France prepeval tisto staro koroško:

Po navadi je začel tako:

„Leder se jaz pišem,
France mi je ime.
Jaz mam še drugo ime,
eno poerbano:
jaz sem Lisičjak, sem Lisjak,
toliko imenov nima vsak...“

„Sem čez Šajdo v vas hodil,
je strašilo me,
so zelena drevesa
priklanjala se.
Kje so tiste stezice,
k so včasih bile...“

Tega ljudskega pesnika je spoznal mladi Potočnikov France iz Koprivne, pozneje cerkovnik, organist in pevovodja v Železni Kapli France Haderlap. Šola je bila predaleč, zato ga je oče učil brati, pisati in računati. A pobič se je še sam učil naprej. V njegovi pastirski malhi je bila vedno tudi kaka slovenska knjiga, ki jo je bral, ko je pasel živinco. Vmes pa je prepeval. Doma je na podstrešju iztaknil citre na pet strun, tako imenovane „špile“, in kmalu je znal izvabiti iz tega godala sladke in ubrane koroške „viže“ in se je oče zadovoljno muzal, češ, „ti pob kar nehaj s to breklarjijo, sicer bom še na stara leta začel rajati!“

Ko je France spoznal Lisičjaka, se je od njega naučil igrati prave citre. Sedemnajstletnega so starši poslali v Malo ves pri Globasnici, kjer ga je France Križnik poučil, kako se igra na orgle. Da bi se bolj izobrazil, ga je ta poslal k organistu Haninu v Šmihel pri Pliberku, od koder ga je vodila pot na

Z Micko se je poročil in mu je rodila šest sinov. Dobil je službo cerkovnika in organista v Timenici pri Celovcu, po petih letih pa je prišel v Železno Kaplo, kjer je ostal do svoje smrti.

V Železni Kapli je ustanovil odličan cerkveni pevski zbor, ki je med leti 1901 do 1920 imel nad 40 članov. Ta zbor je nastopil večkrat pri slovenskih prosvetnih in cerkvenih slovesnostih v raznih krajih naše Podjune, celo v Velikovcu in trikrat v slovenski dvorani v hotelu Trabesinger v Celovcu. Tu je bil Haderlapov kapelski zbor večkrat odlikovan.

Ko smo pod taktirko France Haderlapa peli, se nam je zdelo, da vriska vse okoli nas, sonce in gore in mlaji ob cerkvi, radostna pokrajina in ljudje ob cerkvenem zidu. France Haderlap je bil mož, ki je znal pritegniti, navdušiti, izobraziti. Dal nam je spoznati, kako lepa je in do srca globoko segajoča naša slovenska pesem.

A. P.

Iz življenja
 Društva
 upokojencev
 Pliberka

Kronika dogodkov in doživljajev izpod Pece preko Pliberka do Drave

Kljub temu, da so časopisi poročali o 70-letnici naše predsednice društva upokojencev gospe Helene Močnik, se vendar spodobi, da omenimo ta dogodek.

Ko je bilo pred leti društvo ustanovljeno, so imeli posrečeno idejo, da so izvolili Heleno Močnik za predsednico društva. Organizacijske sposobnosti so videli v slavljenki že ob raznih priložnostih. Veliko se žrtvuje v prid društva in članov. Hvala za njen trud, želimo le, da bi še mnogo let v zdravju in vedno z nasmehom mogla tako nesebično delovati!

Pred nedavnim so naši društveni pevci v Ptujju sodelovali na pevskem koncertu upokojencev Slovenije pod vodstvom pevodja Janeza Petjaka. Ker se je ravno v tem času papež nahajal v Mariboru, so se nekateri gredečo udeležili tega edinstvenega slavlja.

Društveni predstavniki so se 12. junija udeležili srečanja vseh slovenskih društev upokojencev

Slavljenec Alojz Krištof iz Vidre vasi

na Planici, kjer se je zbralo več tisoč upokojencev.

V Vidri vasi je praznoval lep in visok jubilej, 80-letnico življenja, naš član Alojz Krištof. Jubilatant izhaja iz ugledne in številne Stogartove družine v Dolni vasi pod Svetim mestom. Danes živita samo še dve sestri. Ena je poročena v Ameriki, druga je šolska sestra na Koroškem.

Sin Janko je provizor v Šmarjeti v Rožu. Slavljenec je absolutno znan kmetijsko šolo na Grmu v Novem mestu. Ko pridem leta 1937 na šolo, me sprašujejo kako to, lani smo imeli gojenca Alojza Krištofa iz Pliberka, letos pa spet enega z istim imenom. Šele po vojni smo se spoznali in ugotovili, da naš rod izvira iz okolice Žvabeka. Sedaj sva z jubilatantom v tesnih stikih.

Želimo, da bi še mnogo let mogel uživati jesen življenja ob skrbni negi žene Urške in otrok ter ljubkih vnukih, ko tako obratno tajo dedeja! Njegov konjiček je izdelava zobotrebcev, s katerimi razveseljuje svoje znanke.

Moramo naznaniti, da so se kar štirje člani poslovili za vedno.

Petrova mama gospa Marija Kuežnik v Dobu je šla na Dunaj iskat zdravje, kjer se je pripetila medicinska napaka, da je

nepričakovano umrla. Razumljivo je bilo to za svojce velik udarec. Kako je bila priljubljena, je bil dokaz številna udeležba na pogrebu.

V visoki starosti 83 let je preminul Janez Zankl iz Male vasi pri Globasnici. Vedno je bil agilen kulturni delavec na številnih področjih. Svoji in sosedje bodo močno pogrešali vedno nasmejanega Anzeja.

Nenadna smrt profersorja Štefana Močilnika nas je močno prizadela. Tih in vljuden ter nadvse prijazen sogovornik s svojim humornim nastopom. Bil je odličan pedagog ter pravičen ocenjevalec. Številni nekdanji študentje se ga s hvaležnostjo spominjajo.

Naša predsednica Helena Močnik praznuje svoj 70. rojstni dan.

Upokojenci iz Podjune in Roža so 12. junija na Planici.

Radiški fantje peli upokojencem v Št. Jakobu v Rožu

Iz življenja
 Društva
 upokojencev
 Št. Jakob v Rožu

Naš prvi izlet v letošnjem letu smo imeli 10. maja 1996 v Labotsko dolino. Pot nas je vodila na severnem delu Vrbskega jezera mimo Celovca v Šmarjeto pri Velikovcu, kjer je leta 1940 bil za župnika dr. Pavle Zablatnik, mimo Šentjurja na Vinogradih, mimo razvalin Trušenskih gradov v Grebinski kloster. Tam so si upokojenci, ki še niso poznali notranjosti cerkve in kapele ogledali - medtem ko so se drugi v tamkajšnji gostilni svežili. Pot nas je vodila preko Birnbaumerja v Granitztal in od tam v Št. Pavel.

Radiški fantje so bili na obisku v Št. Jakobu

V Št. Pavlu je bila ta dan razstava najboljšega sadjevca in premiranje najboljšega mošta. Labotska dolina je daleč naokoli znana po sadju - predvsem z izbornimi jabolki.

V Pliberku smo si ogledali Zadrugo in nato nadaljevali pot v Čepiče, kjer nas je pričakovalo odlično kosilo. Kot že v navadi, smo se ustavili tudi v Selah, kjer nam je tamkajšnji gostilničar postregel s posebno vrsto velikih flancatov. Iz Sel nas je pot vodila spet na naše domove. Naša zahvala velja soferju tvrdke Sienčnik, ki nas je srečno pripeljal domov.

Kulturna prireditev z družabnim srečanjem

V nedeljo, dne 23. junija 1996 smo ob 14. uri popoldne imeli v farni dvorani vsakoletno družabno srečanje. Tokrat smo imeli v gosteh pevski zbor „Radiški fantje“ in gospo

Francka Mlekuš na harmoniki

Francko Mlekuš s štajersko harmoniko in petjem. Posebnost „Radiških fantov“ je bila v tem, da so nam zapeli pesmi, katerih večino nismo poznali - zelo smo jih martrali, da so morali vedno spet zapeti in s šaljkami so znali program popestriti. Velja njim posebna zahvala in upamo, da ta njihov nastop v Šentjakobu ni bil zadnji. Tudi gospa Francka Mlekuš iz Beljaka je na svojo štajersko harmoniko predvajala njene skladbe in ravno tako tudi pesmi, ki so užgale.

Ugotoviti moramo, da je bil to posrečen popoldan, kjer so se upokojenci spet enkrat lahko povesečili v krogu sebi enakih.

Naša zahvala pa velja „Radiškim fantom“ kakor tudi g. Francki Mlekuš za lepo uspeli popoldan in jim kličemo na svidenje.

**Iz mojega
vidika**

PIŠE FRANC REHSMANN

„Dolžni smo, da vse povemo našim otrokom in vnukom“

Nekaj utrinkov od predaje spomenika preganjenih na Radišah

Nedeljska predaja in blagoslovitev spomenika preganjenih koroških slovenskih družin je bila vsekakor sad dolgoletnega truda Zveze slovenskih izseljencev, kako se oddolžiti vsem, ki so se v preteklih dolgih petdesetih letih trudili za pregnane v letih nacizma. Pot je bila dostikrat polna različnih zaprek, ovir in tudi razočaranj.

Dostojno je tako Zveza slovenskih izseljencev zaključila 50-letnico svojega delovanja in postavila znamenje ne samo v spomin in zahvalo na že pokojne naše starše, babice in dedeje, ki so morali prehoditi to trdo pot preganjanja, predvsem tudi za današnji čas in obenem opomin za otroke in vnuke vseh, ki smo te težke dni še zavestno doživeli.

Zaupanje in tihi mir pa me je prevzel, ko sem na kraju okoli spomenika videl ne samo toliko starih znancev in sovrstnikov, ampak tudi mladih ljudi in otrok. Tako me navdaja prepričanje, da vest o naši trnjevi poti v pregnanstvo in vrnitev ne bo zašla v pozabo. Povedalo se bo naprej iz roda v rod v vaseh in dolinah ob Zili in Dravi.

Ko sem poslušal besedam govornikov in duhovnika, ki so

nas popeljali v čas pred 50 leti in sem srečal stare znance, tako med drugim Tolmajerjeve z Radiš. V letih sta že, kot je bilo več pregnancev v tistih dneh, so mi misli in občutki spet poleteli v tiste čase. Še vedno jih vidim pred vrati taborišča, Tolmajer v vojaški opravi in ob strani žena, ki je v kratkem pričakovala otroka in z le dobro leto staro punčko ob roki. On je moral spet v vojsko in tam naj bi branil s svojim življenjem domovino, ki ga je oropala vsega. Moral je zapustiti tudi še svojo ženo in otroka v tako težkem stanju, ko ni vedel kaj bo z njimi, če bo jih še kdaj videl.

Koliko upanja in vere je moralo spremljati naše starše, da so mogli prestati vsa ta ponižanja in krivice, ko je bila večina od njih vajena prosto živeti na svojih, čeprav skromnih, domačijah.

Trdna je morala biti vera naših očetov v poraz nečloveškega režima in so morali biti trdni, ko so jim vzeli vsako svobodo in pravico tudi do svojih otrok in žena, ko so poslali ene in druge na kraje in mesta kamor se je pač tem veljakom zdelo. In vsak odpor je imel posledice, ki so se končale tudi v zaporih in KZ-ih.

Postati pa smo morali tudi sorazmerno mladi otroci samostojni. Razumeli smo priklenjenost staršev in iskali poti in tudi našli in rešili se tudi samo za kratke ure tesnobe taborišča, tako da smo, pa čeprav z hibami, prestali vsa ta trda leta. To pa tudi potem, ko so nas poslali na delo k zanesljivim pristašem režima.

Srečal sem se tudi s sovrstnikom Hanzijem, ki me je opomnil na zadnje dni vojne. Oba sva zbežala z nemške edinice, kamor sva bila vpoklicana, in sva dobila zatočišče in se skrivala skoraj za tri tedne na Hirschhofu v dolini Tristinge, kamor so prišli iz taborišča na Mareschovem posestvu Malejevi, Wieserjevi in Triesnigovi. Ležala sva na prizidku peči pod streho in trepetala, ko je zadnje dni večkrat umevno hodila patrolja SS in iskala ubežnike. Zavedala sva se, da bi šlo nama kot vojakoma, ki so ju zasledili kratko prej pri sosedu in smo ju morali zagrebsti kar tam ob grmovju.

Tako smo se vsi prav iz srca veselili in bili srečni, ko sem po nekaj dneh, ko se je odmaknila SS in so kraj zasedli Rusi, dosegel sosedno dolino, kjer so tudi starši, bratje in sestre srečno pre-

stali zadnje smrtno nevarne dni pregnanstva.

Le pot nazaj v domovino se je vlekla. Po vseh teh srečno prestanih preizkušnjah, ko smo videli in doživeli toliko krivice in gorja, so hitele naše misli domov in kako bo zdaj. Kako nas bodo sprejeli in kako bo šlo življenje naprej. Kako bo, ko bomo morali spet živeti s sosedi, ki so bili vsaj sokrivi našega pregnanstva. V srcu pa tudi nobenemu sovražniku ne bi želeli vsega tega, kar nas je doletelo pretekla leta. Zavedali smo se, da bomo morali marsikaj in marsikomu prizanesti in počasi tudi odpustiti.

Sprejem v domovini pa je bil le veliko razočaranje za vse. Zato je tudi še danes marsikateremu težko govoriti o vseh teh časih in dogodkih. Pozabiti ali spraviti iz svoje zavesti pa tega tudi zaradi sebe ne smemo in smo dolžni vse to povedati ali pa, če to težko gre, vsaj zapisati in tako posredovati našim otrokom in vnukom.

Vsem pa, ki so le nekaj doprinesli, da je bil postavljen spomenik našega pregnanstva, saj jih je cela dolga vrsta, se prav iz srca zahvalim.

Franc Rehsmann

**Moji spomini
na otroštvo**

PIŠE FRANCKA LUBAS

Spomin

na nenavadno šolsko pot in otroško domišljijo

Bilo je leta 1942, ko sem bila stara 9 let. Bilo je v hitlerjevi vojni. Od doma sem se podala iz moje rodne vasi Mlinč v šentvidski fari v Podjuni. Navadno sem šla eno uro pred pričetkom pouka od doma, ker je pot do šole v Št. Primož precej dolga. Preden sem dospela v Rikarjo vas, sem morala čez zelo dolg in strm breg. V Rikarji vasi je bila doma moja sošolka in najboljša prijateljica Marija Artač, ki se je pozneje poročila z znanim avstrijskim generalnim konzulom, na žalost že umrlim Ciri-lom Sternom. Marija je že kot otrok znala zelo lepo peti in igrati na citre. Veliko sva skupaj prepevali, čeprav sva bili še tako mladi. Če sem šla v šolo, sem jo šla vsak dan klicat, tako da mi nikoli ni bilo treba hoditi sami. Večinoma sva hodili po glavni poti, ker je bila bližnjica skozi gozd ponavadi zjutraj še mokra. Tako tudi na ta poletni dan, ki je bil zelo sončen.

Ko sva korakali iz Rikarje

vasi med žitnimi polji proti Št. Primožu, je tako dišalo, da je bil pravi užitek. Ko sva prišli tik pred gozd, sva zagledali v daljavi mlekarnarico, ki se je nama bližala z vozom in konjsko vprego. Po vaseh je pobirala mleko, saj v vojnem času na vaseh skorajda ni bilo več moških doma. Ko sem zagledala mlekarnarico sem se spomnila starega pregovora, da ima človek, ki na poti kot prvo sreča žensko, na ta dan smolo ali pa tudi srečo. Ta dan je bilo v šoli nekaj posebnega, prišel je na obisko šolski inšpektor. Ko je inšpektor prišel v razred, so bili seveda vsi otroci zelo razburjeni in tudi meni ni šlo drugače. Vsi smo imeli strah, le kaj bo inšpektor hotel videti in vedeti, mogoče bo nas celo spraševal. V otroški domišljiji mi je padla nenavadna zamisel, za katero še danes nimam prave razlage. Moji prijateljici sem rekla: „Veš kaj, če bo prišel inšpektor se postaviva tja na rob in glejva skozi okno na njivo, na

kateri je ravno cvetela rž. Ko je prišel v razred sva stali v razredu kot dva vojaka na straži in se nisva premaknili niti za milimeter. Seveda tudi nisva odprli ust in niti nisva pozdravili, kar pa je inšpektor seveda pričakoval in je najino zadržanje po svoje tolmačil kot nevljudnost in je naju nagovoril po nemško v zelo ostrem tonu: „A so lern't's Ihr in der Schule?“. Seveda se nisva upali na vprašanje odgovoriti, in je nama bilo nato tudi žal, da sva se zadržali tako nenavadno.

Ta dogodek mi je ostal do danes v živem spominu in tudi danes še nimam razlage, zakaj sva inšpektorja tako ignorirali. Mogoče se dogodka prav zaradi tega najprej spomnim, če pomislim na moje otroštvo in šolska leta.

Danes živim v pokoju v Vogrčah pri Pliberku. V teku let sem spisala vrsto pesmi in zgodb, eno od teh pa bi vam, dragi upokojeanci, tokrat rada predstavila.

Lepa vogrška vas

*Še najbolj bogata in lepa
je moja rodna vasica.*

*Pred vogrško goro mirno leži,
kjer deklica zala veselo živi.*

*Tu sonce že zgodaj prihaja,
me z zlatimi žarki obdaja,
se sv. Florijan zvon oglasi,
saj to mojega fanta najbolj veseli.*

*Pod plazom mi Drava šepeče,
na Lisno me cerkvena vabi.
Tam dol pri potoku mlinček stoji,
se kruha domačega lahko dobi.*

*Se kukovca v gozdu oglašaja,
pozdrave od ljubce prinaša.
Zvečer bom zavriskal in zapel
in ljubci svoji veselo zapel.*

Kaj se je zgodilo v času od julija 1960 do junija 1961 na Koroškem

V **Juliju** 1960 so imeli naši novomašniki svoje slovesne prve sv. maše in sicer v Dobrli vasi, v Št. Lipšu, v Šmihelu pri Pliberku in v Metlovi v Podjuni. – V Bilčovsu je praznoval svojo zlato mašo č. g. Jožef Štih. – Otvoril se je tudi mali obmejni promet med prebivalci 10-kilometrskega pasu ob meji med Avstrijo in Jugoslavijo.

*

Avgusta je bila na starodavni božji poti na Sv. Višarjah, kamor vozi odslej tudi vzpenjača, sveta maša po bizantinskem obredu v staroslovanskem jeziku. – Pet podjetnih fantov iz Sel je postavilo na vrhu Obirja lesen križ na cementnem podstavku.

*

Septembra so se spet odprla šolska vrata. V gimnazijo za Slovence se je spet vpisalo lepo število prvošolcev. Naši dijaki so tudi do zadnjega prostora napolnili Mohorjev dijaški dom v Celovcu.

*

Oktober so v Selah položili temeljni kamen za novo župnijsko cerkev. – Iz Ljubljane je prišla vest, da je umrl pisatelj zgodovine koroških Slovencev Fran Erjavec. – Praznovanje 40-letnice plebiscita je seveda potekalo v povzdigovanju nemškega dela koroškega naroda in v preziranju slovenskega, kar lepi bodočnosti dežele gotovo ni v korist.

*

Novembra je hud vihar v Podjuni povzročil mnogo škode, posebno na Rebrci in v Ži-

tari vasi. – Prevrtan je bil predor skozi Gorenčico. Predor bo služil železniški progi, ki bo zvezala Pliberk z Labotsko dolino. – Pri Smrtniku v Kortah je storila plemenska junica četvorčke. – Predstavniki koroških Slovencev so pri zunanjem ministru dr. Kreiskiju pogumno nastopili in zahtevali, da država izpolni svoje obveznosti do državljanov slovenske narodnosti.

*

Decembra je bilo več lepo uspešnih prireditev. Kmečkogospodarska zveza je imela svoj občni zbor, prav tako tudi Krščanska kulturna zveza in Zveza absolventov višjih in srednjih šol, ki je izdala ob enem svoje tiskano poročilo.

*

Januarja 1961 je bilo skozi vse leto na raznih krajih naše domovine več lepo uspešnih iger in skioptičnih predavanj. Ni prostora, da bi naštevati vse igralske družine raznih društev, ki so se za te prireditve močno potrudile. Lepa udeležba je pokazala hvaležnost in zanimanje prebivalcev za kulturno ustvarjanje v domačem jeziku.

*

Februarja so dekleta kuharskega tečaja na Radišah privedle lepo razstavo svojega dela. Študentje slovenske gimnazije so imeli smučarski tečaj.

*

Marca so se zbrali zastopniki našega ljudstva z dežele na posvetovanje v Celovcu in znova poudarili svojo pripravljenost z vsemi silami boriti se za dejansko uveljavitev in iz-

vedbo pravic, katere mora naš narod dobiti po božjih zakonih in tudi po državni pogodbi, ki je bila podpisana že leta 1955. – Konec marca je bilo spet izvedeno ljudsko štetje, pri katerem pa v naši deželi ni šlo brez pritiska, prevar in zlorab. Nekateri še vedno mislijo, da žive v časih velikega Rajha. Pozabljajo, da dobivajo danes svoje naravne pravice že zaostali narodi Afrike in Azije: kaj pripada torej našemu poštenemu, delavnemu in kulturnemu človeku!

*

V aprilu je bilo v Celovcu razveseljivo in pomembno srečanje med našim dijaštvom in primorskimi Slovenci, ki so nam priredili sijajno prireditev.

*

Maja je bil v Št. Janžu „Rožanski kmečki dan“. Poudaril je pravice kmečkega stanu v današnjih razmerah. – Na binokšni ponedeljek je bila zadnjikrat služba božja v cerkvi sv. Urbana v vasi Breza, ki jo je nato zalila voda novega jeza za veliko elektrarno na Dravi pri Kazazah.

*

Junija je dopolnil deseto leto izhajanja mladinski list za dvojezične šole „Mladi rod“. – Na Dunaju so otvorili dom za naše študente „Korotan“. – Dijaki in dijakinje slovenske gimnazije v Celovcu so letos spet priredili krasen koncert pod imenom „Mladina poje“ in ga nato ponovili v Bistrici v Rožu in v Škocijanu. – V Dobrli vasi, pri Božjem grobu in v Podgorjah pa so bili lepo uspeli evharistični dekanijski dnevi.

Od 3. do 23. maja tega leta je 25 dam in 7 gospodov iz vseh treh naših dolin uživalo lepoto tinjskega doma in razgleda celo do Triglava.

Te vsakoletne počitniške dneve za starejše ljudi je vselej vodila gospa Majdi Blüml. To leto pa je bila zaradi bolezni njene matere odsotna.

Namesto nje so prišle sr. Monika Vodivnik, Lenčka Kralj in s. Jelislava, ki so res zelo skrbno pripravile spored in oskrbovale prijetne žene in može.

Rektor tinjskega doma Jože Kopeinig nas je očetovsko sprejel. Izvrstni kuharici, ga. Seida Nežič in gdč. Marija Skuk sta z izbranimi jedili skrbeli za nas. Osebjem tinjskega doma, kakor postrežba z jedili in pijačami mlade ge. Efendire in vedno nasmejane gdč. Marije Golavčnik so najbolj vabljiva reklama za Tinje.

Vsi pa najbolj občudujemo dve udeleženci: Julijano Rosenzopf (94 let) in njeno sestro go. Magdaleno Rosenzopf (93 let), ki nista potrebni nobene pomoči.

Počitnice za starejše ljudi v Domu v Tinjah

Letošnji dopustniški dnevi v Tinjah so bili spet edinstven dogodek za udeležence.

Zbrali smo se v Domu v Tinjah, kot bi nas veter nanesel iz domala pol Koroške. In vseeno si

bodisi vigredi ali jeseni.

Doživljamo samo vesele obraze, ali je to zdaj v jedilnici ali v

Tinjski dom, kjer nam starim vsaj za tri tedne zasije sonce.

Zahvalim se vsem, ki delajo v

ne tinjske dopustniške dneve. Zmeraj je kaj novega, tako da nam ni dolgčas. Hrane je dovolj

Za tritedne nam zasije sonce

nismo tujci, ker mnogi smo že večkrat bili tukaj.

Dom v Tinjah je nam postal domači kraj, kjer se poglobimo in pridobimo tisto, kar nam manjka.

Ne morem si predstavljati lepšega dopusta kot v Tinjah. In vsakemu lahko mirne vesti priporočam, da se udeleži dopusta

predavalnici ali zunaj, kar mnogi doma med svojimi otroci pogrešajo.

Edinole tukaj v Tinjah se počutimo dobro. Tukaj lahko vsak z vsakim pokramlja, drug drugemu prislusne in navsezadnje pridemo do spoznanja, da imamo vsi slične težave.

Hvala Bogu, da imamo tale

domu za gostoljubnost in požrtvovalnost z nami. Hvala za vse in na svidenje!

Udeleženka

Bila sem v Tinjah kot vsako leto na dopustniških dnevih, pa se mi zdi, da zmeraj prehitro minejo. Že trinajst let hodim pa še enkrat nisem izpustila priljublje-

in zelo okusno pripravljena. Po kosilu se malo odpočijemo, nato gremo na sprehod.

Če mi bo Bog dal zdravje, bom se še udeleževala tinjskih dopustniških dni. In vsakemu bi rada svetovala, da si naj vzame čas in pride jeseni na dopustniške dneve.

Omatsch Helena,
Spodnje Vinare

Predvsem Ziljani so se letos izkazali.

Može z Dješk so se res dobro počutili med Ziljankami.

Udeleženka

Zadnje ustoličenje

Če je slovenski knez umrl, je dobil vrhovno in upravno oblast začasno v roke sodnik. Ta sodnik je sklical zbor kosezov (prvakov ljudstva) in vprašal vsakega posebej in vse skupaj, ali se jim ta, ki je določen za novega kneza, zdi primeren za vladarja. Če je večina pritrdila, so ga potem po posebnem obredu v slovenskem jeziku slovesno ustoličili na Gosposvetskem polju.

Novega vladarja so oblekli v sivo kmečko obleko, ga posadili na konja in ga peljali h knjeznemu kmanu pri Krnskem gradu. Tam so ga trikrat peljali okrog kamna in mu s tem simbolično izročili knježjo oblast. Okrog stoječe ljudstvo pa je pelo zahvalne obredne pesmi v slovenščini.

Potem so se podali h Gospe Sveti k službi božji, nato pa je novi knez sedel na znameniti vojvodski prestol na Gosposvetskem polju in delil ljudstvu pravico in sprejemal njegove poklone.

Od 8. do 15. stoletja se je ta običaj ohranjal iz roda v rod. 18. marca 1414 so naši predniki zadnjič na ta način v svojem domačem jeziku izročili oblast v roke novemu karantanskemu knezu Ernestu Železnemu.

Vojvodski prestol na Gosposvetskem polju

Kaj je pisal „Koroški Slovenec“ dne 8. junija 1932:

Št. Jakob v Rožu – Dolinčiče

(Blagoslavljanje novega gasilnega doma). Drzni so šentjakobski gasilci in polni mlade korajže, da so upali graditi v naših dnevih nov gasilni dom in še celo brez podpore in subvencij. Danes ko krahirajo vsenaokrog banke in tovarne in trgovine in posestva, je postavila šentjakobska požarna bramba v Dolinčičah nov gasilni dom! Danes, ko celi svet kaže edino tendenco, da se v vsem svojem gospodarskem in političnem življenju skrjuje kot polž ob nevihti v svoje hišice! Pa gasilci so dobro slutili, da postavljajo novi dom le v pomoč bližnjemu. In dobro so vedeli, da so obsojena na smrt le podjetja, ki vršijo svoj posel v korist in slavo sebi. Zato pa je bil dan bla-

goslovitve novega gasilnega doma v tej najlepši vasi našega Roža praznik vsega tamošnjega ljudstva. Topiči so grmeli v pozdrav strumni sedemdeset mož broječi gasilski četi, ko je korakala ob godbi loških brambovcev za svojo petdesetletno zastavo k novemu domu.

Slavnostni popoldan je otvoril v jedrnatih besedah načelnik Janko Čuden in pozdravil številno občinstvo dveh fara in dveh občin. Moški zbor je nato zapel „Koroške doline na daleč slove“ in ta mehka melodija se je nehote ukrala v srce vsakogar. Po pozdravu celovškega govornika in njegovih besedah o ljubezni in bratoljubju je blagoslovil č. župnik Dobernik novi gasilni dom, godba pa je po cerkvenem blagoslovu zaigrala ono našo „Iz stolpa sem mi zvon doni“. Konč-

Iz moje zgodovine

no je stopil na oder č. Dobernik in govoril mehke, domače besede hvaležnosti in priznanja toliko nesebičnosti in požrtvovalnosti gasilcev, domačinov in še posebej Urbančeve mame. Govoril je o izrednih dokazih globokega verskega prepričanja našega rodu in poudaril, da hoče novi gasilni dom odslej drugovati zraven stoječi lični kapelici ter nositi domači vasi isto misel in opomin. Izzvenelee so njegove besede v prošnjo Dolinčičanom, naj sprejmejo novi dom v svojo vas in oskrbo, da bo tako dana slava Bogu in pomoč sosedu. Po svečanosti „V prahu tu vzdihujem“ se je celotni sprevod podal h gasilski vaji, nakar je sledila veselica pri Rutarju. Tudi ta je nudila v svojem lepem, prisrčnem poteku par solnčnih uric. In sedaj stoji novi dom in priča o hvaležnosti tamošnjega rodu, ki ni hotel zavreči testamenta starrega Rutarja in ostalih umrlih dolinških korenin.

Pravljica o žalik-ženah

Saj še pripovedujejo naše mame tiso o žalik-ženah . . . „Žavnik, sej bob!“ In sej ga je in je imel stroke od tal do vrha.

Pravljica o žalik-ženah je simbol naše zemlje, porojena iz zdravega razmerja kmeta do njegove rodne grude. Da bi naš gospodar še danes znal polagati takšno poezijo v brazde, koliko bolj bi vzljubil zemljo in rodila bi mu stoteren sad.

Med pravim kmetom in zemljo je veliko in sveto razmerje, neke vrste zakonsko stanje. Pododovana zemlja mu je sveta kot žena, katero mu je Bog dal pred oltarjem kot pomočnico. Ta sveti odnos se zrcali pri starih Grkih v pravljicah o materi-zemlji, iz katere raste vse življenje. Drugi narodi so mu dali drugačno obliko, naši očetje pa so mu našli izraz v pravljici o žalik-ženah. Nihče pa ga ni lepše opeval kot poljski pisatelj St. Reymont v

svojem delu „Kmetje“.

Da bi tudi naš mladi rod zopet veroval v to sveto razmerje, v ta sveti zakon med gospodarjem in zemljo. Postati mora našim mladim gospodarjem velika doživeta resničnost, ki bo v svoji moči oblikovala njihovo osebnost.

Spoznajmo! Zemlja naša nam ne polni samo žitnic in skednja, v njej so viri naravnega, duševnega, narnavnega in nadnaravnega pamlajenja.

Vsako leto rodi novo klasje, nove rože in novo cvetje. Ni čuda, da beži mladina iz plitvosti in neresničnosti mesta v naravo, da si tam ohrani svoje najdražje, svojo mladost. Tu obdana od rasti in zdravja, raste iz narave v nadnaravo, iz travnikov, gozdov, neba in zemlje, iz odrešenja milosti. V naravi najde Duha, ki deluje in snuje v vsaki roži, v vsaki bilki in v vsakem klasu. Duha božjega, ki vse oživlja! Kot tako

gleda vse skrivnosti božje delavnice, zaživi svojo mladost svojega duha. In le preko mladosti vodi pot v novo dobo, le preko te zavesti, da mora biti človeška duša nekaj vedno živega, da mora neprestano rasti v večje razumevanje in v večjo dovršenost. Z ozirom na to notranjo človekovo razpoloženje, na to duhovno in duševno razgibanost delimo ljudi v „stare“ in „mlade“.

Da bi tudi naš rod še veroval v žalik-žene in pravljice o materi zemlji. Mladina, si šla na Veliko noč z blagoslovljeno vodo škropit domače njive in travnike, kakor hodijo tvoji očetje? Če ne, potem ti zemlja ni sveta. Če pa si bila, potem verujemo, da si na tej poti doživela novo pomlad. Potem verujemo, da si zaživela novo pomlad v svojem srcu, ker si morala videti vso polnost mladega življenja, ki je obhajalo svoje velikonočno vstajenje.

Po čelu spoznaš človeka

Poglej človeka kakšno čelo ima, in marsikaj boš že vedel o njem.

Na splošno lahko rečemo, da izdaja visoko močno čelo človeka močnega duha; nizko, plosko čelo pa obratno. Vedno pa to ni zanesljivo. Normalno čelo znaša tretjino obraza. S tem merilom si nekako lahko ustvarimo splošno sodbo o človekovi duševni razvitosti.

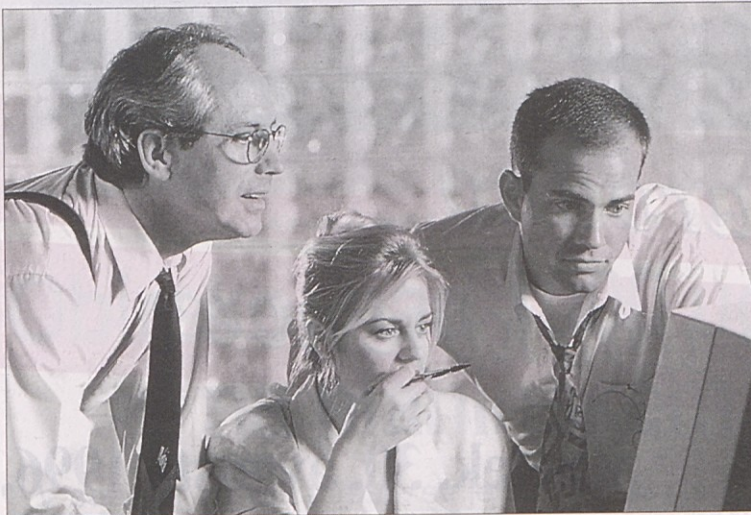
Razmeroma majhno čelo pa ni znak pomanjkljive duševne izobrazbe, če je spodnji del glave markantno razvit. Ljudje z okroglo oblikovanim čelom so zelo občutljivi, melanholični in malenkostni; ljudje s širokim čelom so odporni, močne volje, toda nagibajo k samougodju.

Močno razvito zgornje čelo je navadno znak logičnega mišljenja in kombinacijske sposobnosti. Skoraj vsi filozofi imajo tako čelo. Imajo oster, jasen razum in so radi odkritosrčni.

Čisto ravno, navpično čelo je znak neustrašenosti in moči.

Izrazito spodnje čelo je znak hitrega zapopadanja in dobrega daru za opazovanje. Takšni ljudje ne pomišljajo mnogo, vsaka misel jim bliskovito šine v glavo. Dobri kritiki imajo navadno močno razvito spodnje čelo.

Visoko, oglato čelo in široko čelo označuje moža dela in gospodujoče volje. Tak se ne bo predajal nedelavnosti in udobnosti.

Imel bo veliko veselje do samostojnega ustvarjanja, vedno bo svež in veder. Duh mu bo iznajdljiv. Ne bo dolgo igral podrejene vloge.

V sredini vdrtó čelo je znak majhne delavnosti in odločnosti. Takšni ljudje si dajo opravka z zamotanimi vprašanji, nimajo pa posebnih ciljev. Često so pikolovski. Ljubši so jim telesni užitki kot duševni.

Oglato, grčasto čelo pomeni sebičnost in trmoglavost. Če si tak človek kaj vbije v glavo, zlepa ne bo popustil ali okleval. Slepó bo vztrajal v svoji ideji in bo zelo nestrpen.

Mesnato čelo imajo navadno udobneži in flegmatiki. Čeprav imajo umske sposobnosti, jim vendar manjka potrebni zanos pri delu.

Koristnost paprike

Izmed vseh zelenjavnih vrst paprika prednjači po količini vitamina C. Vsebuje ga petkrat več kot limona. V zeleni papriki ga je na 100 g 175 mg, v rumeni 250, v rdeči celo 340 mg. Kodrasto zelje, ki je za papriko na drugem mestu, ga ima le 78 mg. Človek pa potrebuje dnevno C vitamina le 75 mg.

Paprika vsebuje štirikrat več

provitamina karotina in kryptoxantina, ki ga jetra predelajo v vitamin A. V papriki so odkrili tudi vitamin P, ki izboljšuje prekrvavitev ožilja.

Izmed vitaminov iz skupine B sta v papriki bogato zastopana vitamina B1 in B2. V zadnjem času so v papriki odkrili še neko snov, ki ima konzervirno lastnost. Na mnogih klini-

kah preizkušajo vpliv paprike na zdravega in bolnega človeka. Potrjujejo ljudsko mnenje, da paprika pospešuje prebavo, delovanje srca in cirkulacijo krvi.

Ko ste prebrali te vrstice, upamo da so vam papriko dovolj priporočile in bo na mizi ob vsakem času in priložnosti.

Osem pravil proti „staranju“

Ne vznemirjajte se, da vam leta minevajo in da se starate. Starost kmalu ne bo več nadloga, vsaj tako napovedujejo nekateri zdravniki. Za sedaj lahko damo samo nekaj praktičnih nasvetov, ki vam bodo pomagali, da boste čimdalje ostali mladostni.

*

Vsak dan opoldne po možnosti pol ure počivajte! Počitek po kosilu zmanjšuje napor srca med prebavo.

*

Jejte mnogo peteršilja in limon! To je metoda, ki jo priporoča prof. Leon Binet in jo tudi sam uporablja.

*

Ne jejte premastnih jedi! Vsak zdravnik vam bo potrdil, da je rastlinska mast mnogo manj škodljiva kot živalska.

*

Dnevno se sprehajajte vsaj nekaj minut in izogibajte se napornih športov! Statistike dokazujejo, da so športnikerekorderji manj časa živeli kot tisti, ki so sedeli doma.

*

Ne odpovedujte se mesu, ker mišljenje, da meso „pomaga“ k staranju, ne drži! Popolnoma odpovedati se mesni hrani je tako škodljivo, kot jo uživati preveč.

*

Jejte med in sadje, zavedajte pa se, da industrijski sladkor organizem slabo prenaša!

*

Nadzorujte svojo težo! Statistike dokazujejo, da deset kilogramov več, kot bi smeli imeti, pri petdesetih letih skrajša življenje za več let.

*

Razjokajte se, ko vam gre na jok. Dr. J. Bond pravi, da mora pretočiti mnogo solza, kdor hoče dolgo živeti. Po njegovem mnenju je prav to vzrok, zakaj ženske živijo dalje kot moški. Pri živčnih napetostih delujejo solze kot ventil.

M. HORJEVA tisk
HERMAGORAS druck

Adi-Dassler-Gasse 4
9073 Vetrinj
Tel. (0463) 29 26 64
Fax (0463) 29 26 64-30

Kot vsako leto, je tudi lesto pripravljen izredno bogat srečolov

4. mednarodno srečanje upokoјencev

v petek, 30. avgusta 1996,
v šotoru SPD Edinost na pliberškem jormaku

SPORED:

ob 11. uri

Pozdrav in kratak kulturni spored

Nato ples, humor in srečolov.

Igra trio „Nasmeh“

Bogat srečolov!

Jedi in pijače so v petek po posebno ugodnih cenah!

Prireditelji podpirajo

Društvo upokoјencev Pliberk

Društvo upokoјencev Št. Jakob

Društvo upokoјencev Podjuna

Naš upokoјenec

Tesar in zdravnik sta šla po cesti, ko začne v bližnji vasi goreti. „Glej, glej!“ zakliče veselo tesar, „kako moja pšenica cvete.“ Komaj to izgovoril, spodrskne, pade in si zlomil nogo. „No, prijatelj,“ pravi zdravnik, „tvoja pšenica šele cvete, moja je pa že zrela.“

*

Nekdo je umrl in odprli so njegovo oporoko. Takole je zapisal v svoji „poslednji volji“: „Ničesar nimam, dolžan sem mnogo, kar pa še ostane, zapustim siromakom.“

*

Neka žena odkrije svoji prijateljici nekaj prav skrivnih reči in jo prosi, da bi jih nikomur ne povedala. „Brez skrbi bodite!“ ji odgovori prijateljica. „Bom molčala kakor vi.“

*

Neki upnik je srečal svojega dolžnika na cesti in ga poprosil, naj mu že vendar enkrat plača dolg. Razkačen dolžnik zareži nad njim: „Mislite, da sem samo vam dolžan!“ in odide.

*

Kmet z oslom pride mimo šole ravno, ko zapuščajo otroci šolo. Ko jih osel vidi, začne na vso moč rigati. Šolarji so nejevoljni in vpijejo nad kmetom, kakšnega osla ima, ki se dere na vse pretege. „Kaj hočete!“ pravi kmet. „Od veselja riga, ko vidi toliko tovarišev in prijateljev!“

*

Neki berač se dela mutastega, da bi mu mimoidoči izkazali več usmiljenja. Mimo pa pride človek, ki ga je poznal, mu podari nekaj in ga vpraša, koliko časa je že mutast. „Od mladosti že,“ mu odgovori berač.

(Iz „Slovske Bčele“)

love in **Jakobu Potočniku** iz Goselne vasi. Vsi ostali člani društva upokojencev iskreno čestitajo in želijo vse najboljše. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

Visoko življenjsko obletnico, 90. rojstni dan, slavi **Hilda Lesjak**, po domače Jančičeva iz Bilčovsa. Slavljenki ob tem redkem visokem življenjskem jubileju iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem, da bi se ji spet vrnilo zdravje!

V Selah na Kotu je obhajal rojstni dan **Franc Kropivnik**. Tudi njemu veljajo naše iskrene čestitke in najboljše želje. Na mnoga leta!

Preteklo soboto je v Celovcu obhajala osebni praznik **Terezija Augustin**. Čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem zdravja in zadovoljstva!

Člani društva upokojencev Št. Jakob čestitajo **Ani Knaf** iz Velike vasi za osebni praznik. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT, ki kliče slavljenki na mnoga leta!

V Kajzazah pri Bilčovsu bo obhajal rojstni dan **Sigi Kolter**. Prijubljenemu učitelju in pevcu okteta Suha prsrčno čestitamo! Čestitkam Našega tednika se pridružujeta EL in NSKS.

Na Moščenici je obhajala rojstni dan **Irmu Standmann**, za kar prsrčno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro!

Ana Golavčnik iz Stare vasi pri Št. Lipšu je slavila 60. rojstni dan. Prsrčnim čestitkam in najboljšim željam vseh domačih se pridružuje uredništvo Našega tednika, ki kliče slavljenki na mnoga zdrava in sreče polna leta!

85-letnico je v Večni vasi pri Globasnici obhajala **Kristina Onič**. Slavljenki ob tem visokem osebnem prazniku prsrčno čestitamo in želimo obilo Božjega blagoslova, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva! Čestitkam Našega tednika se pridružujejo otroci z družinami.

V nedeljo bo obhajal rojstni dan **Marjan Olip**, po domače Užnik iz Sel. Slavljenku iskreno čestitamo in želimo tudi v prihodnje mnogo dobrega počutja med najdražjimi. Čestitkam se pridružujejo EL, SJK in NSKS.

Na planinskem izletu je nastopil tudi Obirski ženski oktet.

Obirsko: nad 1000 udeležencev na planinskem izletu

V soboto, 20. julija 1996, se je na Obirski planini zbralo nad 1000 kmetov in kmetov iz vse Koroške na tradicionalnem planinskem izletu. Na žalost je slovenščina bila bolj malo prisotna.

Srečanje je potekalo v izredno sproščenem in prijetnem vzdušju. Nekateri so se napatili že v zgodnjih jutranjih urah, tako da so že pred uradnim začetkom prireditve bili na Obirju in se potem pri Kapelški koči pridružili množici kmetov in kmetov. Prireditve so se udeležili tudi vidni častni gostje iz cele dežele. Poleg škofa Egona Kapellarija in deželnega glavarja Christofa Zernatta so bili navzoči tudi predstavniki kmetijske zbornice in visoki funkcionarji Bauernbunda. Navzoča sta bila tudi frakcijski vodja SJK DI Stefan Domej in predsednik NSKS Nanti Olip.

Najprej je bila pri Kapelški koči majhna slavnostna prireditev, ki jo je glasbeno oplešal Obirski ženski oktet. Po nagovorih najvišjih deželnih predstavnikov se je množica napatila malo više od Kapelške kočice, kjer je imel škof besedno bogoslužje. Med njim je v kratkih besedah pozdravil tudi v slovenščini. Za pašno zadrugo je dvojezično spregovoril Adolf Kanžian.

Po bogoslužju je sledil ogled celotne planine. Pred tem je spregovoril predsednik avstrijskega Bauernbunda Georg Schwarzböck, ki je razložil trenutno situacijo avstrijskih kmetov v Evropski zvezi in njihovo prihodnost. Poleg tega je dal zbranim kmeticam in kmetom vedeti, da je odločitev za EU pravilna.

Frakcijski vodja SJK DI Stefan Domej v pogovoru z Georgom Schwarzböckom, predsednikom avstrijskega Bauernbunda.

Vse udeležence planinskega izleta je pri Kapelški koči čakalo okrepičilo v obliki dobre jedače in pijače.

Na koncu se lahko ugotovi, da je bil tradicionalni planinski izlet,

ki je bil letos izveden že 60-ič, lep uspeh. Če bi v naslednjih letih spet bil na dvojezičnem ozemlju, pa bi si koroški Slovenci želeli več slovenskih besed.

Igor Roblek

V nedeljo žegnanje na Veškem stanu

Tudi letos vabi planinska skupnost na tradicionalno Ani- no žegnanje na Veški stan na Peco, in sicer v nedeljo, **28. julija 1996**.

Ob 10.30 bo slovesna sv. maša, nato pa Vas vabijo na

planinsko družabnost.

Na Veški stan prispete z avtomobilom preko Globasnice in Večne vasi ali s peš hojo iz Podroj po označeni planinski stezi.

Ljubitelji planin, prsrčno vabljeni!

PISMO BRALCA

Nismo najmočnejši
in ne vsemogočni

Počitniška praktikantka Katja Weiss je v članku v SV pisala o možnem škandalu v Žitari vasi v zvezi z nastavitvijo vrtnarice za dvojezično skupino v novem otroškem vrtcu.

Brez dvoma je uspeh za frakcijo EL v Žitari vasi, da ji je po mnogem prepričevanju uspelo, da se pri nas ustanovi dvojezična skupina v vrtcu.

EL pa ima samo tri odbornike od skupno 19 v občinskem odboru ter 1 člana od skupno 5 v občinskem predstojništvu. Tam sem se po osebni predstavitvi vseh kandidatki zavzemal za to, da bi zaposlili za dvojezično skupino gospo Krivograd, pa sem bil preglasovan s 4 proti 1; torej je bilo brezizgledno, da bi v občinskem svetu dobila večino.

Gospa Krivograd pa pred odločitvijo na občini ni iskala nobenega pogovora z menoj ali z našo frakcijo, kot so to storile druge kandidatke. Pri 15-minutni predstavitvi pred občinskim predstojništvom ob začetku tudi ni dala roke vsem predstojnikom kot so storile druge kandidatke, in zato tudi ni zapustila najboljše vtisa.

Objektivizacija pa na žalost za to mesto ni bila predpisana. Tudi nje-

na izobrazba v Sloveniji ni učinkovala pozitivno, zato so za voditeljico vrtca izbrali na Koroško poročeno Dunajčanko.

Naša frakcija (1 polkmet, 2 delavca) je v tej situaciji storila vse, da bi bila nastavljena za to mesto oseba, ki bi se znala pogovarjati z otroki tudi slovensko. Gospo Skubl sem pred občinskim predstojništvom pozval, da se predstavi tudi v slovenščini, kar je storila. Težko pa je za nas tam argumentirati, da pri izobrazbi dvojezičnih vrtnaric obisk slovenskega pouka ne zadostuje za nastavitve, ker imamo tudi učitelje slovenščine brez slovenskega materinega jezika.

ZSO in njegovo glasilo SV nam v zadnjih letih priporočata integracijo v SPÖ. Ravno v tem primeru pa se vidi, da potem nobenega v občini ne bi bilo več, ki bi se zavzemal za enakopravnost slovenščine. Saj v takem primeru tudi skupina „Narodne skupnosti v SPÖ“ nikjer ni prisotna. V tem primeru so se pač SPÖ-jevci (10 od 19 odbornikov) odločili za kandidatko, ki po njihovem mnenju prihaja iz socialdemokratske družine, ne glede na to, koliko slovenščine obvlada.

Hoteli smo glasovati proti predlagani kandidatki, kar pa ne bi privedlo do tega, da bi gospa Skubl ne bila nastavljena. Naši časopisi bi napisali nekaj člankov in protestov več in vse bi bilo v kratkem pozabljeno. Ob našem odporu pa nam je župan obljubil, da se bo v nasled-

njih tednih zavzel za to, da bo nastavljena za mesto pomočnice voditeljice dvojezične skupine oseba iz okolice, ki slovenščino zelo dobro obvlada, ni pa imela vseh potrebnih izpitov za vrtnarice, ker bi jo sicer že zdaj zaposlili, ker je bila med kandidatki in jo zaradi manjkajoče popolne kvalifikacije niso mogli upoštevati.

Lahko je pisati v tem primeru o „škandalu“. Napravili smo vse, kar je bilo mogoče. Uspeli smo z dvojezično skupino v vrtcu, nismo pa uspeli z nastavitvijo primerne vrtnarice. Zato smo v pogovorih skušali rešiti, kar se je še rešiti dalo. V naslednjih dneh bom tudi osebno obiskal gospo Skubl in jo še enkrat opozoril na njene dolžnosti in obveznosti, ki jih ima kot voditeljica dvojezične skupine v našem vrtcu. Poudaril bom, da smo za njo glasovali tudi žitirski Slovenci. Prepričan sem, da se bo potem še naprej izobrazevala v slovenščini, saj je doma iz Smihela pri Pliberku. Sam sem imel v šoli učitelje, ki so imeli vse izpite v slovenščini in so bili tako rekoč v slovenščini perfektni, v resnici pa slovenščine niso marali in so nas temu primerno učili.

Kandidatom in kandidatkam v drugih občinah pa priporočam, da pred odločitvijo v občinskih predstojništvih in občinskih svetih iščejo tudi kontakt s slovenskimi občinskimi odborniki.

**Petek Tomej, občinski odbornik
in predstojnik EL v Žitari vasi**

GLOSA

Ne krši pravil

Afera okoli dvojezične skupine otroškega vrtca v Žitari vasi je upravičeno sprožila val ogorčenja in bila celo nekemu velikoformatnemu vestniku vredna naslovnega poročila. Normalno se zdi, da je takšen škandal v središču tega lista. Nenormalna pa je vsebina glede trenutne politične strategije ZSO. Medtem ko predsednika Sturma ne motijo toliko počasni birokratski mlini na Koroškem, avtorica članka hudo krši pravila te strategije. Moti jo (se povsem strinjam) ne le škandalozno ravnanje občinskih politikov, ki so zaposlili za dvojezično skupino nezadostno kvalificirano vzgojiteljico (ki je zdaj prav tako v neprijetnem položaju), ampak tudi izpostavljenost dejstvo, da ta vzgojiteljica sicer obvlada slovenski dialekt, ne pa knjižne slovenščine. Avtorica je tako kršila vsaj proti dvema načeloma predsednika glede konstruktivnega ozračja v deželi: 1. ne kritiziraj občinskih politikov, ker je konsenz s strankami izredno pomemben in 2. dobro toleranten do vseh, ki so dobre volje (in vzgojiteljica je to najbrž). Vendar jo lahko pomirim. Kot opravičilo predsedniku organizacije, ki je hkrati izdajatelj lista, šteje gotovo, da je v tej zadevi v listu najbolj ošvrknila nemočnega mandatarja EL, ki je kot glavni krivec tega škandala postavljen na grmado. Manjkala je le še pičica na i, in sicer da bi bil pozvan k odstopu.

Adrian Kert

Pred bankrotom?

Potem ko so si slovenski finančniki po kolapsu Dadasa in zlomu Kompas consultinga komaj opomogli, je nedavno sledil bankrot Komercialne banke Triglav. Banke, ki je bila vedno uvrščena v zgornjo polovico lestvice uspešnosti slovenskih bank. Čeprav bodo varčevalci lahko dvignili svoje prihranke pri Banki Celje (po bilančni vsoti peta največja banka v Sloveniji), je bilo seme dvoma o varnosti naložb in prihrankov zasejano. Še posebej zato, ker so se razširile govorice (kasneje so bile uradno potrjene) o tolarških likvidnostnih težavah SKB banke, druge največje slovenske banke. Če k temu dodamo še predloge in zahteve gospodarsko-interesnega združenja izvoznikov, ki predlagajo 25-odstotno devalvacijo tolarja – kar so varčevalci (že) razumeli kot napoved devalvacije – ter ugotovitve nekaterih komentatorjev, da se slovenski monetarni sistem pomalem sesuva, je ta trenutek zmeda na slovenskem finančnem trgu popolna.

Med ljudmi je zavladala mala panika, saj so se prihranki že

začeli seliti v tuje banke v Sloveniji in v tujino, finančni strokovnjaki in bančniki pa so dogajanje le nemočno opazovali. Da bi mlačce umiril razgrete strasti, je posredoval celo guverner Banke Slovenije dr. France Arhar, češ da so govorice o devalvaciji neutemeljene in da je namen tistih, ki širijo takšne govorice, spodbujanje nemira in nezaupanja: „Tem špekulacijam je skupno le to, da se trg destabilizira in zmanjša zaupanje v slovensko valuto in v institucije sistema. (...) Tisti, ki pozivajo na dvigovanje denarja pri slovenskih bankah, to počnejo iz neznanih razlogov, ker za takšne pozive ni nobene podlage. Centralna banka namreč bedi nad likvidnostjo celotnega sistema.“

Guverner v svojih pozivih javnosti ni bil prepričljiv, čeprav so zahteve izvoznikov zagotovo ne-realne, kajti 25-odstotna devalvacija bi hitro pripeljala inflacijo, ki jo želi Banka Slovenije (in vlada) ohraniti enoštevnično. Je pa sum o varnosti prihrankov zagotovo utemeljen, kajti združevanje bank v Sloveniji ni uspelo. Bank

Jože Biščak

SLOVENIJA
V ŽARIŠČU

je namreč preveč, saj bi jih finančni trg prenesel v najboljšem primeru deset. In ker se nočejo med seboj združevati, bo v naslednjih mesecih zaradi prevelikih stroškov in slabih naložb v gospodarstvo zagotovo še katera bankrotirala. O tem ni nobenega

dvoma več. Da bi zavarovali majhne varčevalce, nov zakon o bančništvu predvideva nekakšno solidarnostno klavzulo. To pomeni, da bi v primeru likvidacije ene izmed bank za izplačilo vlog državljanom jamčile vse slovenske banke.

Kljub poostrenim ukrepom centralne banke se zdi, da je bil izvirni greh storjen že na začetku, ko so se najbolj odgovorni v državi odločali, ali najprej sanirati skrahirano gospodarstvo ali banke.

Odločilna je bila zahteva finančnikov – najprej „ozdraviti“ banke, ki bodo pomagale gospodarstvu. Vendar je bilo slednje pri finančnih ustanovah že prek grla zadolženo. Sledila so nova zadolževanja, stečajni podjetji in banke, ki uradno poslujejo z dobičkom, so se znašle pred skoraj neresljivim problemom: katerega podjetju sploh posoditi denar, da ga bo lahko vrnilo. Zato so banke prihranke, ki so jim jih zaupali varčevalci, prisiljene posojati vedno slabšim podjetjem – dobrih je preprosto premalo – in tvegati svojo likvidnost.

To pa bo v bližnji prihodnosti marsikatero banko pahnilo v stečaj.

Jezikovne počitnice 1996 so se končale

V soboto, 20. julija 1996 so se končale sedme Jezikovne počitnice s sklepno prireditvijo v Dolenjskih toplicah. Na sklepni prireditvi so 21 udeležencem razdelili priznanja za sodelovanje. Pri kulturnem programu, ki so ga pripravili otroci udeleženci, je sodelovala tudi družina Blažej iz Galicije. Poleg tajnika KKZ Nužeja Tolmajerja, ki se je zahvalil vsem sodelujočim za sodelovanje pri Jezikovnih počitnicah sta še spregovorili župan Franci Koncilija v imenu novomeške občine in Leja Deželak, svetovalka državnega sekretarja z Urada za Slovence po svetu. Oba govornika sta potrdila, da so Jezikovne počitnice pomembne tudi za Republiko Slovenijo.

Organizatorji jezikovnih počitnic so poleg pouka pripravili zelo razgiban okvirni program z izbirnimi vsebinami in zanimivimi izletmi, celodnevni izlet na Gorenjsko, kopanje v raznih termalnih kopalnicah in obisk Primorske s kopanjem na morju. Jezikovne počitnice so obiskali tudi predstavniki avstrijskih in slovenskih šolskih oblasti. Prof. Tomaž Ogris, vodja manjšinskega šolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu, dr. Teodor Domej, strokovni nadzornik manjšinskega šolstva na Koroškem, Vilijana Lukas, državna podsekretarka pri Ministrstvu za šolstvo in šport in roman Gruden. Otroci in organizatorji pa so bili posebej veseli obiska profesorice Slovenske gimnazije Marije Malle in ravnateljice Marice Hartman.

Ves potek Jezikovnih počitnic pa je zelo lepo dokumentiran z glasilom, ki so ga otroci pripravili v treh tednih.

Šmihel se je poslovil od Hanzija Časa

Tik ob uradnih poštnih prostorih, v katerih je dolga leta opravljal kot vodja tamkajšnje pošte svojo službo, je v ranih urah 13. julija zatisnil svoje trudne oči nadvse priljubljeni Hanzeji Čas.

Bil je v življenju vesten, delaven, veren in kljub svoji izobrazbi skromen mož. Po skoraj čudežnem ozdravljenju od tedaj skoraj neozdravljive bolezni je dosegel visoko starost 87 let.

Spoznal sem Hanzija 5. septembra 1934 v vlaku Pliberk – Celovec. Peljal sem se v spremstvu svoje sestre kot začetnik na gimnazijo v Celovec. V vlaku, v katerega sva vstopila, sta sedela še dva fanta moje starosti. Bila sta Hanzej Čas in Anton Kutej, tedaj že drugošolca. Ko smo se spoznali in sta zvedela, da kot začetnik grem z njima isto pot, se je Kutej šaljivo oglasil, češ: „Torej boš odslej tudi ti v Marijanišču vsako jutro srebral prižgano juho.“

Ob tem prvem srečanju v vlaku sta oba, Kutej in Čas, pokazala svoj temperament: Čas – tih, skromen, obziren; Kutej – zvedav, samozavesten, ponosno-se zavedajoč, da je že drugošolec. Moja tedanja ocena se je precej uresničila v njegovem življenju.

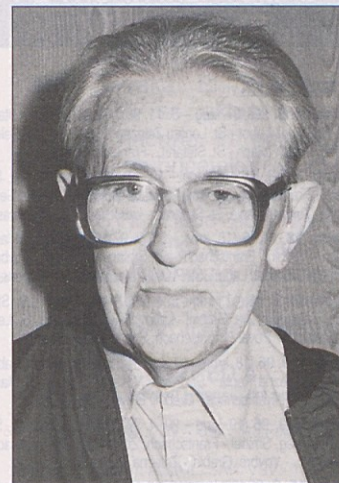
Po tem slučajnem prvem sre-

čanju in nadaljnji skupni študijski poti smo si postali prijatelji. Hanzej je, kot je bilo prej že omenjeno, v višji gimnaziji nevarno zbolel za jetiko. Preveč je sedel pri knjigah, premalo hodil na oddih na vrt. Bolezen je postala taka, da so ga zdravniki že odpisali. Da je ozdravel, je sam tolmačil kot čudež. On sam je veliko molil, zanj so molili tudi mnogi drugi.

Cilja, ki si ga je začrtal - duhovništvo - sicer ni dosegel, toda kot nesebičen, požrtvovalen, veren in izredno dober je za Božje kraljestvo morda več storil kakor marsikateri poklicni duhovnik.

Komaj je Hanzej Čas po težki bolezni okreval ter si nekoliko opomogel, je prevzel posle poštarja na domači pošti, kjer je njegov oče dolga leta opravljal službo pismonoše.

Prišla je vojna. Šmihel ni imel organista. Hitlerjevi pristaši so opazovali in ovadili slehernega, ki bi bil pokazal naklonjenost do cerkve. Že kot dijak se je Čas vadil v igranju harmonija.

Tedanji dušni pastir Nindler je nujno potreboval začasnega organista. Hanzej, dasi v državni službi, je tvegala za tisti čas veliko nevarnost ter skrivaj prihajal k sv. maši ter z orglanjem lepšal bogoslužje v domači cerkvi v Šmihelu. Tvegala je s tem ne samo svojo službo, temveč tudi svojo svobodo, morda celo svoje življenje.

Tisto dobroto, skromnost in ponižnost, ki so mu jih kot otroku posredovali njegovi verni starši, je Hanzej ohranil kljub svojemu znanju do smrti. Marsikaj ga je bolelo tudi v krogu svojcev.

Zadnja leta, ko so mu drugi odvzeli poklicne posle, je sameval, veliko bral in zahajal na sprehode.

Zadnje mesece je bolehal, voljno prenašal svojo bolezen, osamelost in breme starosti. Njegovo življenjsko vodilo so mu bile besede sv. Frančiška Saleškega:

**„Čas, ko Boga iščeš,
je tvoje življenje,
čas, ko ga najdeš, je
tvoja smrt,
čas, ko ga poseduješ,
je tvoja srečna večnost.“**

Skromen, toda svečan je bil njegov pogreb v ponedeljek, 15. julija. Zahvalit se je prišel svojemu botru tudi bistriški župnik Stanko Trap. Pospremil ga je na lepo šmihelsko pokopališče pod Sv. Katarino, kjer v Božjem miru počiva poleg svoje pred 12 leti umrle žene.

Hvala Ti, blagi dobri Hanzej. Bil si skriti svečnik bogoljubnega življenja v šmihelski fari. Naj plamen na tem svečniku ogreva iz večnosti vse tiste, ki potrebujejo Božjega razsvetljenja in Božje toplino.

K. S.

RUT PRI HODIŠAH:

Zadnje slovo Kričejeve Marte

Marta Kričej je bila ženska, kateri življenje ni bilo postlano z rožicami. Še kot mlado dekle je – skupno s starši in z bratom – doživela izseljeniško usodo. Hitlerjev režim jih je pregnal z domačije, vendar so se lahko na srečo spet vrnili na svoj dom.

Rajna Matijeva Marta je opravljala težko delo na domači kmetiji, katero je tudi vrsto let sama vodila. Ko so ji popu-

stile telesne moči, je zanjo do smrti požrtvovalno in ljubeznivo skrbel Hanzi Kaufitsch.

Pogreb rajne Marte, ki je umrla v 74. letu starosti, je bil pretekli torek, 23. julija. Hodiško pokopališče je postalo njeno zadnje zemeljsko počivališče. Pogrebno svečanost je vodil domači šupnik Lovro Kaselj, v slovo pa so ji zapeli hodiški cerkveni pevci pod vodstvom Foltija Paulitscha. Bil je sloven-

ski pogreb - v smislu rajne Matijeve Marte, ki je ostala vse svoje življenje zvesta svoji narodni skupnosti. Škoda le, da ni bilo nikogar od Zveze slovenskih izseljencev, da bi ji izrekel besede zahvale in priznanja.

Draga Marta, Vaše zemeljsko bivanje je bilo polno trpljenja in žalosti. Toliko bolj uživajte veselje večnega življenja!

-Kuj-

TEKMOVALNI NAČRT ZA
SEZONO 96/97

1. razred D:

1. krog: 4. 8. 96 (14. krog – 3. 11. 96): Šmihel - Ruda, Žitara vas - St. Pavel, Labot - St. Lenart, Železna Kapla - Eitweg, Sele - Grebinj, Maria Rojach - St. Stefan/L., Frantschach - Vovbre;
2. krog: 11. 8. 96 (15. krog – 10. 11. 96): Ruda - Eitweg, St. Lenart - Frantschach, St. Pavel - Maria Rojach, Šmihel - Sele, Vovbre - Železna Kapla, St. Stefan/L. - Labot, Grebinj - Žitara vas;
3. krog: 18. 8. 96 (16. krog – 30. 3. 97): Sele - Ruda, Maria Rojach - Grebinj, Frantschach - St. Stefan/L., Eitweg - Vovbre, Žitara vas - Šmihel, Labot - St. Pavel, Železna Kapla - St. Lenart;
4. krog: 25. 8. 96 (17. krog – 6. 4. 97): Ruda - Vovbre, St. Stefan/L. - Železna Kapla, Grebinj - Labot, Sele - Žitara vas, St. Lenart - Eitweg, St. Pavel - Frantschach, Šmihel - Maria Rojach;
5. krog: 1. 9. 96 (18. krog – 13. 4. 97): Žitara vas - Ruda, Labot - Šmihel, Železna Kapla - St. Pavel, Vovbre - St. Lenart, Maria Rojach - Sele, Frantschach - Grebinj, Eitweg - St. Stefan/L.;
6. krog: 8. 9. 96 (19. krog – 20. 4. 97): Ruda - St. Lenart, St. Pavel - Eitweg, Šmihel - Frantschach, Žitara vas - Maria Rojach, St. Stefan/L. - Vovbre, Grebinj - Železna Kapla, Sele - Labot;
7. krog: 15. 9. 96 (20. krog – 27. 4. 97): Maria Rojach - Ruda, Frantschach - Sele, Eitweg - Grebinj, St. Lenart - St. Stefan/L., Labot - Žitara vas, Železna Kapla - Šmihel, Vovbre - St. Pavel;
8. krog: 22. 9. 96 (21. krog – 1. 5. 97): Ruda - St. Stefan/L., Grebinj - Vovbre, Sele - Železna Kapla, Maria Rojach - Labot, St. Pavel - St. Lenart, Šmihel - Eitweg, Žitara vas - Frantschach;
9. krog: 29. 9. 96 (22. krog – 4. 5. 97): St. Stefan/L. - St. Pavel, Frantschach - Maria Rojach, Eitweg - Sele, Vovbre - Šmihel, Labot - Ruda, Železna Kapla - Žitara vas, St. Lenart - Grebinj;
10. krog: 6. 10. 96 (23. krog – 11. 5. 97): Ruda - St. Pavel, Šmihel - St. Lenart, Žitara vas - Eitweg, Labot - Frantschach, Grebinj - St. Stefan/L., Sele - Vovbre, Maria Rojach - Železna Kapla;
11. krog: 13. 10. 96 (24. krog – 25. 5. 97): Frantschach - Ruda, St. Stefan/L. - Šmihel, St. Lenart - Sele, Vovbre - Žitara vas, Železna Kapla - Labot, St. Pavel - Grebinj, Eitweg - Maria Rojach;
12. krog: 20. 10. 96 (25. krog – 1. 6. 97): Ruda - Grebinj, Sele - St. Stefan/L., Maria Rojach - Vovbre, Frantschach - Železna Kapla, Šmihel - St. Pavel, Žitara vas - St. Lenart, Labot - Eitweg;
13. krog: 27. 10. 96 (26. krog – 8. 6. 97): Grebinj - Šmihel, St. Stefan/L. - Žitara vas, Železna Kapla - Ruda, Vovbre - Labot, St. Pavel - Sele, St. Lenart - Maria Rojach, Eitweg - Frantschach.

2. razred F:

1. krog: 4. 8. 96 (14. krog – 3. 11. 96): Djekše - Žvabek, Globasnica - Mauterndorf, Grabštanj - Galicija, Sinča vas - St. Peter na V., Dobrla vas - Tinje, Reichenfels - Preitenegg, Waisenberg - Rikarja vas;
2. krog: 11. 8. 96 (15. krog – 30. 3. 97): Žvabek - St. Peter na V., Galicija - Waisenberg, Mauterndorf - Reichenfels, Djekše - Dobrla vas, Rikarja vas - Sinča vas, Preitenegg - Grabštanj, Tinje - Globasnica;
3. krog: 18. 8. 96 (16. krog – 6. 4. 97): Dobrla vas - Žvabek, Reichenfels - Tinje, Waisenberg - Preitenegg, St. Peter na V. - Rikarja vas, Globasnica - Djekše, Grabštanj - Mauterndorf, Sinča vas - Galicija;
4. krog: 25. 8. 96 (17. krog – 13. 4. 97): Žvabek - Rikarja vas, Preitenegg - Sinča vas, Tinje - Grabštanj, Dobrla vas - Globasnica, Galicija - St. Peter na V., Mauterndorf - Waisenberg, Djekše - Reichenfels;
5. krog: 1. 9. 96 (18. krog – 20. 4. 97): Globasnica - Žvabek, Grabštanj - Djekše, Sinča vas - Mauterndorf, Rikarja vas - Galicija, Reichenfels - Dobrla vas, Waisenberg - Tinje, St. Peter na V. - Preitenegg;
6. krog: 8. 9. 96 (19. krog – 27. 4. 97): Žvabek - Galicija, Mauterndorf - St. Peter na V., Djekše - Waisenberg, Globasnica - Reichenfels, Preitenegg - Rikarja vas, Tinje - Sinča vas, Dobrla vas - Grabštanj;
7. krog: 15. 9. 96 (20. krog – 1. 5. 97): Reichenfels - Žvabek, Waisenberg - Dobrla vas, St. Peter na V. - Tinje, Galicija - Preitenegg, Grabštanj - Globasnica, Sinča vas - Djekše, Rikarja vas - Mauterndorf;
8. krog: 22. 9. 96 (21. krog – 4. 5. 97): Žvabek - Preitenegg, Tinje - Rikarja vas, Dobrla vas - Sinča vas, Reichenfels - Grabštanj, Mauterndorf - Galicija, Djekše - St. Peter na V., Globasnica - Waisenberg;
9. krog: 29. 9. 96 (22. krog – 11. 5. 97): Preitenegg - Mauterndorf, Waisenberg - Reichenfels, St. Peter na V. - Dobrla vas, Rikarja vas - Djekše, Grabštanj - Žvabek, Sinča vas - Globasnica, Galicija - Tinje;
10. krog: 6. 10. 96 (23. krog – 25. 5. 97): Žvabek - Mauterndorf, Djekše - Galicija, Globasnica - St. Peter na V., Grabštanj - Waisenberg, Tinje - Preitenegg, Dobrla vas - Rikarja vas, Reichenfels - Sinča vas;
11. krog: 13. 10. 96 (24. krog – 1. 6. 97): Waisenberg - Žvabek, Preitenegg - Djekše, Galicija - Dobrla vas, Rikarja vas - Globasnica, Sinča vas - Grabštanj, Mauterndorf - Tinje, St. Peter na V. - Reichenfels;
12. krog: 20. 10. 96 (25. krog – 8. 6. 97): Žvabek - Tinje, Dobrla vas - Preitenegg, Reichenfels - Rikarja vas, Waisenberg - Sinča vas, Djekše - Mauterndorf, Globasnica - Galicija, Grabštanj - St. Peter na V.;
13. krog: 27. 10. 96 (26. krog – 15. 6. 97): Tinje - Djekše, Preitenegg - Globasnica, Sinča vas - Žvabek, Rikarja vas - Grabštanj, Mauterndorf - Dobrla vas, Galicija - Reichenfels, St. Peter na V. - Waisenberg.

Šmihel in Globasnica – ekipi, ki imata v sezoni 96/97 velike načrte

Globašani so na pripravljani tekmi nadigrali Šmihelčane ter jo jasno dobili s 5:1. Oba trenerja pa optimistično gledata na pričetek prvenstva.

Šmihel – ekipa trenerja Germadnika je preteklo sezono zaključila prvenstvo na odličnem 2. mestu in s tem dokazala, da gre z nogometom v Šmihelu zopet navzgor. Da bi se ta trend nadaljeval tudi v prihodnji sezoni, je vodstvo kluba storilo vse, da je ekipa ostala nespremenjena. To je bil tudi pogoj za nadaljnje delo trenerja Germadnika v Šmihelu, ki si je za sezonski cilj postavil mesto med prvimi tremi. Na tiho pa so upanja še višja, kajti ekipa dosega raven, kakršno le redko katera druga ekipa v 1. razredu. Priprave na prvenstvo vsekakor tečejo s polno paro, voljnost igralcev pa je odlična. Trener Germadnik: „15 do 16 ljudi

je vedno na treningu!“ Tudi nova dva igralca sta se dobro vključila v ekipo ter dvignila kakovost ekipe: legionar Ljubša v napadu, Tratar pa v obrambi. V nedeljo je v načrtu višek priprav in hkrati generalna za prvenstvo, kajti v Šmihel prihaja drugoligaš iz Slovenije Dravograd (pričetek tekme ob 19. uri). Germadnik: „Prvič bomo igrali v popolni postavi, zato so pričakovanja kar visoka!“ Posebno očitne slabosti ekipe? Germadnik: „Manjka še slepo razumevanje igralcev in primerno vedenje v sredini. Na tem trenutno tudi največ delamo!“

Globasnica – V pretekli sezoni so Globašani izpadli iz 1. razreda, ker pa klub v prihodnjem letu obhaja 25-letnico obstoja, se je vodstvo tokrat še posebej trudilo za močno ekipo, kateri naj bi čimprej uspel povzdigi. Da je vodstvu to odlično uspelo, smo videli na nedeljski pripravljani tekmi proti Šmihelu, ko so Globašani dobili tekmo kar s 5:1. S podobnimi nastopi na prvenstvu so Globašani gotovo veliki favoriti za naslov prvaka. Trener Wölbl je sicer zelo zadovoljen z ekipo in tudi optimističen, kar zadeva prvenstvo, toda o favoritu noče nič slišati: „Naš cilj je sicer me-

Zvest Šmihelu – klub številnim zanimivim ponudbam je Walter Mutschlinik ostal v Šmihelu. Predvideno je, da letos ne bo igral v napadu, ampak v sredini.

sto med prvimi, toda favoritov za naslov prvaka je več,“ pravi Wölbl. Vsekakor je nova ekipa že dobro uigrana in tudi telesno zadovoljivo pripravljena, saj prihajajo vsi igralci redno trikrat na teden k treningu. Trener Wölbl opaža tudi nekatere slabosti ekipe, ki jih bo pred pričetkom prvenstva še potrebno nujno popraviti. „Vedenje igralcev pri standardnih situacijah se mora še izboljšati,“ pravi Wölbl, ki pa ni le trener, ampak je ekipi v oporo tudi kot igralec – kot libero.

Pripravljana tekma:
Globasnica - Šmihel 5:1 (strelci: Blažej Z. Hribar, Silan, Schatz oz. W. Mutschlinik)

ŠAH

Izšla je nova Elo-lista

Po pravkar objavljeni novi Elo-listi za avstrijske šahiste in šahistke v ekipi Slovenske športne zveze kakor tudi pri moštvo SŠK „Obir“ iz Železne Kaple ni prišlo do bistvenih sprememb na prvih deskah. Najbolj napredovala pa sta Avgust Vukanič (+78) in Harald Wolte (+67).

Lestvica Elo-točk naših šahistov (v oklepaju razlika k zadnjemu ratingu)

SŠZ/Carimpex:

1. dr. Vinko Cuderman 2150 (0), 2. Silvo Kovač 2103 (-14), 3. Arnold Hattenberger 2033 (+14), 4. Franz Kunčič 2020 (-13), 5. Boris Mitrovič 2000 (0), 6. Gorazd Živkovič 1843 (-21), 7. dr. Jozi Amrusch 1802 (+12), 8. Dunja Lukan 1772 (-14), 9. Franc Rulitz 1769 (+8), 10. Avgust Vukanič 1758 (+78), 11. Franc Kolter 1757 (0), 12. Herbert Rulitz 1733 (-14), 13. Aleksander Lukan 1727 (+11), 14. Rupert Reichmann 1708 (-20), 15. Ivan Lukan 1616 (+30).

SŠK „Obir“:

1. Dušan Jokovič 2153 (+8), 2. Hans-Christian Wolte 1951 (+49), 3. Harald Wolte 1936 (+67), 4. Adem Ramaš 1833 (-4), 5. Johann Wolter 1799 (-42), 6. Wolfgang Moser 1772 (0), 7. Andreas Karner 1690 (-1), 8. Josef Hanschou 1658 (-7), 9. Rainer Strasser 1649 (-14), 10. Manfred Topar 1628 (+18), 11. Johann Stossier 1599 (-23), 12. Mirko Pasterk 1401 (-16), 13. Andreas Ojster 1360 (+50), 14. Thomas Soukup 1270 (-15), 15. Desiree Blajs 1200 (0).

Lukan poslovodeči tajnik SŠZ?

Na prihodnji seji Slovenske športne zveze naj bi se odločalo o nastavitvi Lukana za poslovodečega tajnika.

V začetku ali najkasneje sredi avgusta naj bi odbor Slovenske športne zveze na Koroškem odločal o nastavitvi člana Ivana Lukana za poslovodečega tajnika. To je v pogovoru z NAŠIM TEDNIKOM potrdil Ivan Lukan, ki vidi veliko nujno pri obnovi Slovenske športne zveze. Želi jo profesionalizirati in ji s tem dati popolnoma novo težo, predvsem na organizatoričnem

področju. Primerne načrte je že izdelal in jih bo predložil na prihodnji seji.

Njegova nastavitve za poslovodečega tajnika pri Slovenski športni zvezi pa je nenazadnje odvisna od denarnih sredstev. „Najprej se mora še vse spraviti v red. Sele potem se bo videlo, ali je nastavitve finančno-tehnično sploh izvedljiva,“ pravi Ivan Lukan.

Kapetan SAK Lojze Sadjak (levo) s kapetanom Mag Korotana Plesnikom in napadalcem Grujičem.

V sredo prvi krog avstrijskega pokala: SAK - VSV na stadionu

Uspela generalka SAK pred pokalno tekmo proti VSV

Z 2:1 je premagal SAK Mag Korotan na generalki. Sedaj Lojze Sadjak in tovariši mirno pričakujejo pokalno tekmo proti VSV in štart prvenstva.

Žoga se zopet vrti. Prvenstvo v regionalni ligi se prične sicer šele 10./11. avgusta (prvi nasprotnik SAK je celovška Austria), toda že prihodnjo sredo je na programu prvi krog avstrijskega pokala. Na celovski stadion pride VSV, ki je po mnenju nogometnih strokovnjakov zelo nepreračunljiva ekipa. Eni pravijo, da ekipa sodi med favorite v letošnjem prvenstvu, drugi zopet so mnenja, da VSV ne bo igral pomembne vloge. Kakorkoli že, pokalne tekme so podobne derbijem, kjer je možen vsak izid.

Se vsi pri SAK se dobro spominjajo tekme proti VSV, ko so njegovi igralci „tolkli“ po igralcih SAK, kakor jim je bilo ljubo. Oba trenerja, Kirisits in Tellian, pa sta prepričana, da tokrat do podobnih izpadov ne bo prišlo. Kirisits: „VSV je pridobil zaradi kakovosti zrelih igralcev, ki raje igrajo kakor tolčejo po nagah!“ Podobnega mnenja je tudi trener VSV Tellian: „Igrali bomo trdo, toda športno!“ Nasproti VSV, ki bo nastopil v najmočnejši postavi, bosta trenerju SAK po vsej verjetnosti manjkala Marjan in Simon Sadjak. M. Sadjak ima nategnjeno mišico, S. Sadjak pa si je pretekli teden zlomil malo

kost v zapestju (4 tedne mavec). Postave pa noben trener ni želel ali vedel povedati.

SAK bo na tej pokalni tekmi srečal tudi nekdanjega legionarja Valdija Sumberaca, ki je v sezoni 94/95 uspešno igral za SAK in sedaj že drugo sezono za VSV. Sumberac bo skušal na tej tekmi prav gotovo dokazati, da bi bil SAK-ju tudi v II. zvezni ligi okrepitev. SAK ga je namreč po povzdigu proti njegovemu pričakovanju odslovil.

V sezoni 94/95 za SAK, v sredo nasprotnik – Valdi Sumberac.

Generalka. V sredo je ekipa trenerja Kirisitsa odigrala generalko v Mežici proti Mag Korotanu s Prevalj, ki se je v pretekli sezoni v prvi slovenski nogometni ligi šele na relegacijskih tekmah rešil pred izpadom. Sedaj že tradicionalni „koroški derbi“ je bil zelo borben in izenačen, kot zmagovalec (2:1) pa je igrišče zapustil SAK. Oba gola za SAK je zadel novi napadalec Vlado Grujič.

Preteklo nedeljo je SAK gostoval v Ljubljani pri Olimpiji ter ji podlegel z 0:6. Rezultat je sicer jasen, toda za toliko SAK ni bil slabši. Kirisits: „Do 70. minute smo bili skorajda enakovredni, nato pa so bili igralci od številnih treningov in tekem že tako izčrpani, da so domačini prišli poceni do številnih zadetkov!“

Priljubljeni tekmi SAK:
Olimpija - SAK 0:6 (0:0)
Mag Korotan - SAK 1:2 (1:2) (strelec: Vlado Grujič 2)

Pokalna tekma SAK - VSV

v sredo, 31. julija, na celovškem stadionu (ob 19. uri)

SAK II: jeseni kar 16 tekem

SAK II si je za prihodnjo sezono postavil visok cilj: namreč naslov prvaka. Primerno visokemu cilju se ekipa trenerja Kreutzta načrtno in intenzivno pripravlja na pričetek prvenstva, ki je že 4. avgusta (na tujem proti VSV). Ekipo so zapustili Tolmajer (Podkrnos), Kert (Sele) in M. Buchwald (Globasnica). V jesenskem delu prvenstva pa ima SAK II kar 16 tekem.

2. RAZRED A

Tekmovalni načrt za jesenski del prvenstva

1. krog (4. 8. 96): VSV - SAK, Trg/Feldk. - WAC, Pliberk - Austria;
2. krog (11. 8. 96): Austria - SAK, VSV - Trg/Feldk., WAC - Pliberk;
3. krog (15. 8. 96): SAK - WAC, Trg/Feldk. - VSV, Austria - Pliberk;
4. krog (18. 8. 96): SAK - Austria, WAC - VSV, Pliberk - Trg/Feldk.;
5. krog (25. 8. 96): Austria - Trg/Feldk., VSV - SAK, Pliberk - WAC;
6. krog (1. 9. 96): SAK - WAC, Trg/Feldk. - Austria, VSV - Pliberk;
7. krog (8. 9. 96): VSV - Trg/Feldk., Austria - WAC, Pliberk - SAK;
8. krog (15. 9. 96): Trg/Feldk. - SAK, Austria - VSV, WAC - Pliberk;
9. krog (22. 9. 96): Austria - WAC, SAK - VSV, Trg/Feldk. - Pliberk;
10. krog (29. 9. 96): WAC - SAK, Trg/Feldk. - VSV, SAK - Pliberk;
11. krog (6. 10. 96): VSV - Austria, WAC - Trg/Feldk., SAK - Pliberk;
12. krog (13. 10. 96): Trg/Feldk. - SAK, VSV - WAC, Austria - Pliberk;
13. krog (20. 10. 96): VSV - WAC, Austria - SAK, Pliberk - Trg/Feldk.;
14. krog (27. 10. 96): WAC - Trg/Feldk., VSV - Austria, Pliberk - SAK;
15. krog (3. 11. 96): WAC - Austria, SAK - Trg/Feldk., Pliberk - VSV;
16. krog (10. 11. 96): WAC - SAK, Austria - Trg/Feldk., VSV - Pliberk.

Prvenstvo se nadaljuje 30. marca 1997. Prvak v 2. razredu A ima pravico povzdiga le v primeru, če obstane članska ekipa v regionalni ligi ali pa se povzpe v II. zvezno ligo.

Tekme SAK na domačem igrišču (na celovškem stadionu) so terminsko na grobo že določene. Na grobo zato, ker želi SAK eno ali drugo tekmo odigrati že v petek zvečer, za to pa je potreben dogovor z neposrednim nasprotnikom.

11. avg.	Austria - SAK
18. avg.	SAK - Wels (ob 18. uri)
25. avg.	VSV - SAK
1. sept.	SAK - Rohrbach (ob 17. uri)
8. sept.	Pöllau - SAK
15. sept.	SAK - Pliberk (ob 16.30)
22. sept.	St. Florian - SAK
29. sept.	WAC - SAK
6. okt.	SAK - Voitsberg (ob 16. uri)
13. okt.	Trg/Feldk. - SAK
20. okt.	SAK - Leibnitz (ob 15. uri)
27. okt.	Esternberg - SAK
3. nov.	SAK - Gratkorn (ob 14. uri)

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U**PETEK, 26. julij**
Kulturna obzorja.**SOBOTA, 27. julij**
18.00–19.00
Od pesmi do pesmi –
od srca do srca.**NEDELJA, 28. julij**
6.00–7.00 Dobro jutro,
Koroška – Guten
Morgen, Kärnten.
Duhovna misel (šolske
sestre) s. Petra Koren-
jak iz Celovca
18.00–18.30 6 x 6
Domače uspešnice.**PONED., 29. julij**
Kratek stik. Letovanje
otrok v Poreču in uče-
nje slovenščine.**TOREK, 30. julij**
Partnerski magacin.**SREDA, 31. julij**
Domača glasbena
mavrica.
21.04–22.00
Glasbena oddaja.**ČETRTEK, 1. avgust**
Rož – Podjuna – Zila.**PETEK, 2. avgust**
Kulturna obzorja.

DOBER DAN,

KOROŠKA
ORF 2**NEDELJA,**
28. julij '96, 13.30**PONEDELJEK, 29. julij 1996****ORF 2, ob 2.20****TV SLOVENIJA 1, ob 17.00**

Predvidoma z naslednjimi prispevki:

- „Ko bom truden boja, bodi mi še grob . . .“: Spomini na župnika Janka Mikulo, ki je napisal eno najbolj otožnih slovenskih pesmi na Koroškem
- Sad slovenskih prizadevanj: „Jaslice palčkov“ v Pliberku so končno postlane s „slamico“
- Tudi za turizem velja: iznajdljivost in osebna prizadevnost pomagata prebrestiti splošni upad
- Teden mladih umetnikov: v komendi na Rebrci ustvarjajo otroci
- 10. Glasbeni forum Vetrinj: Vzorno sodelovanje slovenskih in koroških glasbenikov
- Celovski zmaj: Lutkovna zgod-bica za otroke

Petek, 26. julij**ŠT. PRIMOŽ**

Kulturni večer
Čas: 20.30 uri
Kraj: kulturni dom v Št. Pri-
možu
Sodelujejo: otroški zbor SPD
„Danica“, MePZ SPD „Dani-
ca“, deklinski zbor Nomos iz
Škocijana

Sobota, 27. julij**PRI KOŠARJU NA
GORI**

Vaščane pojo
Kraj: pri Košarju na Gori
Ob slabem vremenu bo
koncert v ljudski šoli v
Bilčovsu
Čas: ob 20.30 uri
Nastopajo: „Sentjanski
tamburaši“, Angelika in Eva
Liebau, „Vaščane pojo“

Torek, 30. julij**ŠT. PRIMOŽ**

Kulturni večer
Čas: ob 20.30 uri
Kraj: na Breznikovem campu
ob Zblaškem jezeru
Sodelujejo: mešani pevski
zbor SPD „Danica“,
tamburaška skupina SPD iz
Št. Janža

Četrtek, 1. avgust**SELE**

Gledališka predstava
„Poročni list“
(Ephraim Kishon)
Nastopa: Gledališka skupina
KPD „Planina“ Sele
Kraj: farni dom v Selah
Čas: ob 17.30 uri
Nato družabno srečanje s slo-
venskimi maturanti iz Argenti-
ne in Kanade

Nedelja, 4. avgust**OBIRSKO**

SPD „Valentin Polanšek“
vabi na pohod na Obir
v spomin Hermanu Veliku in
Valentinu Polanšku
Čas: zbirališče ob 11. uri na
vrhu Obirja
Nazajgrede piknik na
Marofu

ČEPIČE

Tekma koscev
Kraj: pri gostišču Juenna v
Čepičah
Čas: ob 14. uri
Prireditelj: SPD „Edinost“ v
Štebnu
Prijave so možne pred začet-
kom tekme. Tekmovalci naj
prinesejo kose s seboj. Čaka-
jo vas lepe nagrade.
Sodeluje tudi MoPz „Franc
Leder-Lesičjak“ in domači
ansambel

RADIŠE

Farni praznik
Čas: ob 9.30 sv. maša
Nato družabno srečanje pred
Kulturnim domom.

KAZAZE

Farni praznik v Kazazah
Čas: ob 9.30 peta sv. maša
Nato vesela družabnost pod
šotori, tombola, za dobre jedi
in prijačo je poskrbljeno.

Četrtek, 15. avgust**OTOK (MARIA WÖRTH)****Slovenska maša**

Čas: ob 10. uri
Sv. mašo daruje župnik Lovro Kaselj
Pojeta: cerkveni zbor Hodiše in Oktet Hodiše.
Prisrčno vabljeni!

RAZNO**CLUB TRE POPOLI**
Spoznnavati svoje
sosede
Jezikovne počitnice

Tečaji slovenščine, itali-
janščine in nemščine z
udeleženci iz
Avstrije, Slovenije in Italije
od 18. do 24. avgusta
1996 v Portorožu/Piranu
Letos novo: tečaj za ri-
sanje
Informacije:
Milka Hudobnik,
tel.: (0463) 54079 - 22

**26. likovna kolonija mla-
dih v Sesljanu pri Trstu**
(Italija)
od 25. do 31. avgusta 96
(za otroke med 9. in 15. le-
tom starosti)

Število prijav je omejeno.
Prijave bomo upoštevali po
vrstnem redu.
Prijave sprejema Sloven-
ska prosvetna zveza,
Tavriser Str. 16,
tel.: (0463) 51 43 00 - 20

Teden v planinah
od nedelje, 18. 8.,
do petka, 23. 8. 1996
Za vse tiste, ki želijo zbe-
žati pred nemirom vsak-

danjega življenja v tišino
krajstva gor, Katoliška
mladina tudi letos ponuja
možnost „življenjskih vaj“ v
gorah. Odkrili bomo srce
Julijskih alp, in se povzpeli
na Triglav, Razor, Ka-
njavec, Pihavec . . .
Kakor vedno doslej ude-
leženci potrebujejo dobro
kondicijo in nekaj gorskih
izkušenj.

Vodijo: Peter in Stanko
Olip ter Hanzi Sticker
Stroški: pribl. ATS 1000.–
Podrobnejše informacije
dobiš ob prijavi
Prijave sprejemata do
9. avgusta Hanzej Sticker
(04253/597) ali
Stanko Olip (04254/2002)

**ZVEZA KOROŠKIH
PARTIZANOV**

Izlet ZKP na območje
Svinške planine v
nedeljo, 4. avgusta 1996
Zbrali se bomo v Velikovcu
na parkirišču pri glavni
pošti med 9.30 in 10. uro,
od koder bo odhod točno
ob 10. uri
Vozili se bomo z osebnimi
avtomobili in predlagamo,
da v Velikovcu presedejo
eni k drugim, da bodo vozi-

la bolj zasedena in izko-
riščena. Pot nas bo vodila
iz Velikovca (Völkermarkt)
proti Grebinju (Griffen) in
Sentlenartu (St. Leonhard)
do Golovice (Wölfnitz). Iz
Golovice se bomo spet
vračali mimo Lammingerje-
ve kočice (Lammingerhütte)
do kočice nad Pöllingom
(Pöllingerhütte), kjer bo to-
variško srečanje. Za tiste,
ki si bodo želeli na vrh
Svinške planine, je od kočice
nad Pöllingom pol ure peš
hoda po planinskem sve-
tu. Obisk krajev na Svinški
planini bo v primeru slabe-
ga vremena izpadel.

**ZANIMIVA DOKUMENTA-
CIJA NA ORF 2**

V televizijski oddaji „Land
und Leute“ bo **v soboto,**
27. julija, ob 16.30 uri na
avstrijski mreži ORF 2
predstavitev filmske nareč-
ne dokumentacije Gutsma-
novega mlina s Tolstega
vrha pri Djekšah, ki je na-
stala ob 1100-letnici sonč-
nih Djekš (1995) na celov-
ški univerzi. Ponovitev od-
daje bo **v petek, 2. avgu-
sta 1996, ob 13.00 uri**
prav tako na mreži ORF 2.

RAZSTAVE**ŠT. JANŽ**

Odprtje etnološke razstave
„Ko bo cvetel lan“
(Etnološka razstava o lanu
in ovci Narodnopisne zbirke
SPZ)
Kraj: k&k center v Št. Janžu
v Rožu
Prireditelj: k&k in SPZ

ŠT. JANŽ

Razstava Kristijana
**Sadnikarja „Pejsaž/
Paysage“.**
Slike iz narave, ki pa niso
realistične
Kraj: k&k center
Prireditelj: k&k in SPZ

TRŽIČ

Razstava: „Rokopisi
Valentina Omana“
Kraj: paviljon NOB Tržič
Čas: od 10. junija naprej
vsak dan med 17. in 19.
uro, v sobotah in nedeljah

pa tudi med 9. in 12. uro.
Prireditelj: Zavod za kultu-
ro in izobraževanje Tržič

CELOVEC

Razstava Paola Pascuttija
(slike) in **Damjana Balbija**
(fotografije)
Kraj: Pri Joklnu
Prireditelj: Kulturno društvo
Pri Joklnu

PLIBERK

Razstava ob 10. obletnici
smrti Hermanna Falke
Kraj: Falke-galerija, Libuče
Odprtje: v soboto,
dne 6. julija 1996, ob 19. uri.
Pozdravne besede:
Mag. Raimund Grlic, župan
mestne občine Pliberk;
uvod: Thomas Kemper,
Schmallenberg. Po otvoritvi
sledi koncert ansambla
„PRO MUSICA TIBICINIA
MARIBOR“

Razstava je odprta od
6. julija do 15. septembra
1996,
od srede do nedelje med
15. in 19. uro ali po
telefonskem dogovoru

ROŽEK

Razstava Konrad Koller
„Kleines – Feines“
Odprta do 28. julija 1996, od
srede do nedelje od 15. do
18. ure.
Kraj: galerija Šikoronja
Rožek

BEGUNJE

Razstava slik akadem.
slikarja Ferda Mayerja
Kraj: Galerija Avsenik v
Begunjah na Gorenjskem
Razstava bo na ogled do
11. 9. 1996

DOM V TINJAH

v torek, 13. avgusta, ob 20. uri
Galerija Tinje:
Odprtje razstave
del gospe Hedwig Bledl „Slike
in objekti“

od ponedeljka, 26. avgusta, ob 18.
uri, do četrka, 29. avgusta, ob 13.
uri
Duhovne vaje za
duhovnike, nem.
Hvaležnost in spoštovanje –
Osnove duhovnikove
eksistence p
Voditelj: p. dr. Ivan Sokolowsky,
Dunaj-Rim

Izobraževalna potovanja 1996:

od ponedeljka, 19. avgusta do so-
bote 24. avgusta 1996
Izobraževalno potovanje na
vzhodno Slovaško
Spremljata: dvorni svetnik dr. Jo-
hann Sturm in Jože Kopeinig

od torika, 3. septembra, do nedelje
8. septembra 1996
Izobraževalno potovanje v Ei-
bingen pri Rudesheimu in v dru-
ge kraje: „Po stopinjah sv. Hilde-
garde iz Bingna“, nem.
Spremlja: dr. Grete Schmidt, Inns-
bruck

od ponedeljka, 9. septembra do
torika, 10. septembra 1996
Potovanje na Južno Tirolsko
Spremljevalec: Jože Kopeinig

od petka, 20. septembra,
do sobote, 28. septembra 1996
Romanje v Lurd
Voditelj: žpk. Valentin Gotthardt

Za tiskovni sklad so darovali

Velika vas 60,-; Terezija Kova-
vačič, Lipa 30,-; Zalika Su-
cher, Št. Jakob 60,-; Pepca
Stornik, Leše 20,-; Franc Ja-
nežič, Leše 60,-; Michael Am-
rusch, Št. Jakob 30,-; Alojz
Baumgartner, Bistrica 110,-;
Anton Gabriel, Leše 60,-; dr.
Jožef Amrusch 60,-; Johan
Keuschnig, Svatne 60,-; Justina
Mikl, Svatne 30,-; Simon
Triesnig, Loče 60,-; Alojzija
Tarman, Podgorje 20,-; Valen-
tin Kargl, Bače 60,-; Josef
Resman, Pečnica 60,-; Johan
Paul, Dolinčiče 60,-; Vera
Sticker, Št. Jakob 60,-; Johan
Lederer, Št. Jakob 60,-; Neža
Jurič, Malence 20,-; Gustav
Novak, Malence 20,-; Johan
Ressman, Ledince 100,-; Jo-
han Graber, Sp. Borovlje 60,-;
Doroteja Hammerschall, Le-
dince 60,-; Anica in Hanzl Le-
sjak, Ledince 60,-; Stefan
Resmann, Ledince 60,-; Jan-
ez Mikl, Pečnica 30,-; Marija
Scheinig, Sp. Dobje 220,-;
Matevž Koman, Brnca 30,-;
Franc Wutti, Ločilo 60,-; Janez
Mikl, Ločilo 60,-; Stefan Hudl,
Ričarja vas 60,-; Posojilnica
Ločilo 60,-; Rosi Petschnig,
Zg. Borovlje 60,-; Milica Hro-
bath, Št. Lenart 50,-; Peter
Olip, Št. Lenart 60,-; Franc Mi-
kl, Št. Lenart 20,-; Rudi Pich-
ler, Grpiče 160,-; Johan Mer-
tel, Zmotiče 40,-; Melanija Be-
gusch-Zerzer, Sveče 60,-;
Christine Hildebrandt, Sveče

60,-; dr. Draga Smolle, Bistri-
ca 560,-; Dora Jelen, Bistrica
60,-; Anton Zerzer ml., Sveče
60,-; Kati Andrejčič, Bistrica
60,-; Cecilija Partl, Bistrica
100,-; Helena Tschop, Ladine
100,-; Angela Obiltschnig,
Podgorje 40,-; Florijan
Koschat, Podgorje 60,-; Flori-
jan Krištof, Dragožiče 60,-;
Valentin Müller, Podgorje 40,-;
Mirko Janežič, Podgorje 60,-;
Anton Schuster, Št. Ožbalt
20,-; Anton Furtner, Ladine
60,-; dr. Anton Feinig, Sveče
100,-; Matevž Wakounig, La-
dine 60,-; Sigi Stropnik, Li-
buče 60,-; Margareta Krajnc,
Zg. Libuče 60,-; Ludmila Žur-
man, Št. Jur 60,-; Helena
Igerc, Podkraj 50,-; Angela
Močilnik, Podkraj 20,-; Lukas
Boročnik, Podkraj 60,-; Marija
Daniel, Libuče 60,-; Andrej
Boročnik, Libuče 60,-; Marija
Rudolf, Konovece 60,-; Jakob
Skuk, Potoče 60,-; Rebecca
Drug, Sveto mesto 50,-; Anč-
ka Hudl, Globasnica 50,-;
Marko Dumpelnik, Mala vas
60,-; Marija Smrečnik, Globas-
nica 60,-; Štefka Igerc, Mala
vas 60,-; Janez Gregorič, Ma-
la vas 100,-; Štefan Kordež,
Mala vas 20,-; Rosina Zankl,
Mala vas 10,-; Barbara
Schatz, Šteben 60,-; Karl Pi-
kalo, Podroje 10,-; Friedrich
Hudl, Globasnica 120,-.

Prisrčen Bog Ionaj!

OGLASI

Iščemo gospo v okolici Borovelj/Ferlach,

ki nam bo pomagala
tedensko 10 do 15 ur pri
oskrbovanju treh otrok
(med 1 1/2 in 2 1/2 leti).
Borovlje, tel.: 04227/5612

Na prodaj Hiša v Vuzenici (SLO)

uro od Celovca
100 m² stanovanjske
površine,
850 m² zemljišča
tel. 0463/54079-22

Oddajamo v najem gostilno „Podgrad“

v Št. Jakobu v Rožu.
Interesenti naj se javijo
v Posojilnici-Bank
Št. Jakob,
tel. 0 49 53 / 314

Warum kein 22. „grü- ner“ Grenzübergang?

21 Übergänge an der „grünen“
Grenze sind offen, aber der frühe-
re Grenzübergang Loiblpaß darf
von Touristen nicht benützt wer-
den.

Die Grenzberge im Süden
Kärntens sind beliebte Ausflugs-
ziele für Einheimische und Ur-
laubsgäste. Aber der Loiblpaß ist
nicht „offen“ und deshalb gibt es
laufend Probleme.

Das Problem entsteht zum Bei-
spiel so:

Man reist über den Grenzüber-
gang Loibltunnel nach Slowenien
und beginnt die Wanderung in der
Kurve bei Sv. Ana.

Die Tour führt über die Koroši-
ca-Hütte zur Košutica-Baba.

Dort trifft man slowenische Tou-

risten, studiert slowenische Wan-
derkarten oder Alpinvereinskiz-
zen und sieht, daß es einen Grat-
wanderweg Richtung Ljubelj auf
slowenischem Gebiet gibt. Man
geht diesen schön angelegten
und gesicherten Weg entlang der
Grenze wobei man nicht immer
sicher ist, auf welchem Staatsge-
biet man sich gerade befindet.

Knapp vor dem Loiblpaß gibt es
aber diesen Weg nicht mehr und
man steht vor der Entscheidung:

1. Sich auf nicht begangenen,
verwachsenem und ungesicher-
tem Gelände auf der sloweni-
schen Seite durchzuschlagen.

2. Den Rückmarsch anzutreten.

3. Nach Österreich illegal ein-
zureisen und von der Grenzgen-
darmerie angehalten zu werden.

Wenn man sich für Punkt 3 ent-
scheidet, hat man folgende Wahl:

1. Man sagt nicht die Wahrheit
und behauptet, daß man von der
österreichischen Seite aufgestie-
gen ist und jetzt die Paßstraße
hinunter zur Bundesstraße geht.

2. Man sagt die Wahrheit und
heimst eine Anzeige wegen ille-
galen Grenzübertritts ein.

Bei Punkt 2 wären die Folgen
ähnlich wie im nachstehend an-
geführten Beispiel aus dem Tier-
reich:

Ein Ameisenlöwe (Larve der
Ameisenjungfer – Myrmeleon)
gräbt trichterförmige Gruben in
den Sand, wartet bis eine Ameise
in den Trichter fällt, schnappt sie
mit den zangenförmigen Mund-
werkzeugen und saugt sie aus.

Es ist klar, daß EU-Außengren-
zen verstärkt bewacht werden
sollen. Wenn es aber schon 21
„grüne“ Grenzübergänge gibt, wer
hindert die gemischte Kommis-

sion, die Öffnung eines 22. Über-
ganges voranzutreiben, welcher,
wie schon jetzt, bewacht wird. Die
Behörden des Touristenlandes
Kärnten sollten in dieser Sache
großmütig und rasch handeln,
denn in 2 Jahren ist Slowenien
vielleicht schon Mitglied der EU –
die Grenze offen – und von unse-
rer Seite erst die Vorderseite des
Aktenumschlages geschrieben.

Hier liegt dringender Hand-
lungsbedarf vor, denn der Vor-
gang, den ich hier geschildert ha-
be, ist mit großer Sicherheit kein
Einzelfall.

Für Ihre Bemühungen um eine
Legalisierung der erwähnten
Grenzübertrittsstelle danke ich Ih-
nen schon jetzt, wünsche viel Er-
folg und verbleibe

mit sonnigen Wandergrüßen

**Herbert Urabl,
Viktring/Vetrinj**

IMPRESUM

Ekskluzivno za Naš tednik

Tokrat poroča Wrolich o življenju v olimpijski vasi in o 222 km dolgi kolesarski progi.

Atlanta '96 Peter „Paco“ Wrolich poroča iz Atlante

Uresničitev sanj

V ponedeljek so se zame uresničile velike sanje. Ko sem v olimpijski vasi podpisal akreditacijo, sem se zavedel, da sem od današnjega dneva za štirinajst dni član velike olimpijske družine.

Življenje v olimpijski vasi je enkratno doživetje. Ozračje je neverjetno sproščeno, vsi ljudje zelo prijazni - edinole sobe

so zelo špartanske. Na bivšem kampusu atlantske univerze stanuje v naslednjih dveh tednih približno 12 000 ljudi. Lahko rečem, da je to majhno mesto v milijonski metropoli, kamor smejo samo člani olimpijske družine.

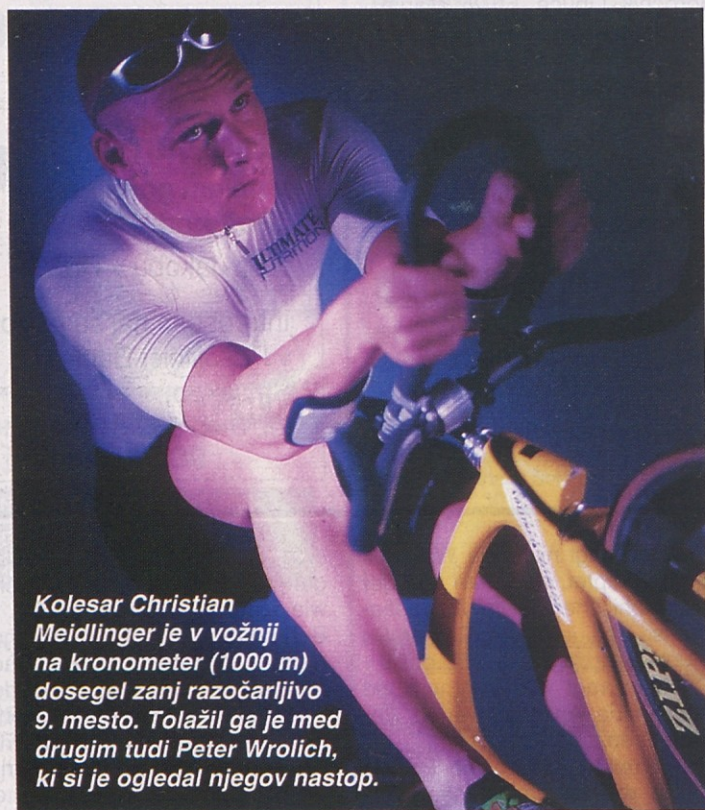
V teh dneh sem si tudi prvič ogledal progo, na kateri bom 31. avgusta imel svoj veliki

nastop in ugotovil sem, da je precej zahtevna. Je nekaj kratkih, vendar strupenih vzpetin in tudi proti cilju gre navzgor. Za sprinterje to ni najboljša. Pričakoval sem nekoliko lažjo progo. Pravzaprav nobeden od dirkalcev ne računa s tem, da bo po 222 km prišlo do masovnega sprinta. Sam prav tako mislim, da bomo kolesarji prispeli v cilj v posameznih skupinah. Seveda pa so moje šanse na težji progi manjše, vendar kljub temu upam, da bom prispel do cilja v eni izmed prvih skupin.

Pri Amerikancih se govori o nekih čudežnih kolesih. Dejstvo je, da so ta kolesa dobra le v hali in v vožnji na kronometer. Za dirke na cesti je najbolj potrebna moč v nogah.

Tudi pravo kolajno sem že držal v rokah. Strelec Waibel (srebrna kolajna), ki stanuje v sosednji sobi, mi jo je pokazal. Dva bloka stran od mene biva plavalka Franziska van Almsick in v istem nadstropju bivši vrhunski češki tenisist Miloslav Mečir, ki je debelo pogledal, ko sem ga nagovoril v slovenščini. Tudi z Goranom Ivaniševićem sem se že spoznal, saj sva sedela skupaj pri zajtrku. Jutranji bife nudi vse, kar si želiš. Ni sadeža, ki ga tam ne bi dobil.

Paco

Kolesar Christian Meidlinger je v vožnji na kronometer (1000 m) dosegel zanj razočarljivo 9. mesto. Tolažil ga je med drugim tudi Peter Wrolich, ki si je ogledal njegov nastop.

RADIŠE

Najboljši kosec Milan Hribernig

Košnja se vse bolj razvija v pravi ljudski šport, tako ni presenetljivo, da nekatera društva prirejajo vsako leto tekmovanje v delu, ki pravzaprav vse bolj izginja iz vrste kmečkih del. Na Radišah je kosa medtem prešla iz rok marsikaterega kmeta v roke športnikov. Tradicija je tradicija, tudi v spremenjeni obliki. Letos je SPD že enajstič pr-

iredilo tekmo koscev. Na zmagovalce je čakal dobropis, za nekatera na soncu ob jezeru v Kampingu Rož, za druge v senci točilnice Ravnjak. Vnema je bila temu primerna. 6 krat 6m2 pri moških in 6 krat 4m2 v ženski skupini je bilo treba pokositi. Najhitrejši pri moških do 50. leta in zmagovalec dneva je bil športni izobesek Ra-

dišanov Milan Hribernig s časom 1' 18" 33". Zmagovalci ostalih skupin so bili Lizi Wrulich pri ženskah, Niko Wieser pri mladincih in Andi Polzer pri gostih. Za potekmovalno zabavo so tokrat poskrbeli muzikanti s Češe. Menda so pripeljali nekaj „budvajzerja“, o podrobnostih pa mogoče kdaj drugič.

Adke

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Peter Ambrozy, klubski predsednik SPÖ v koroškem deželnem zboru, je izjavil, da SPÖ zagovarja tako imenovani integracijski model, da pa ta ni uresničljiv („ist nicht umsetzbar“).

Integracijski model je tudi vseodrešilni narodnopolitični recept ZSO.

Herr Marjan Sturm, was gedenken Sie nun zu tun?

Ali po naše: Gospod Marjan Sturm, kaj nameravate zdaj početi?

V zadnjem NT sem bral, da ima „Novi SAK“ dva izredna legionarja. No, takih izrednih legionarjev je imel že nekaj. Pričakovati je le, da „Novi SAK“ ne bo zapadel v stare napake.

„Novega“ imamo marsikaj. Imamo „Novi NSKS“, pričakovati je „Novi Koordinacijski odbor“, morda bomo dobili nekega dne „Novo ZSO“.

„Carmina Burana“ na ameriški televiziji

Kot poroča Ameriška domovina je televizijska postaja v Clevelandu (ZDA) predvajala cantato „Carmina Burana“, pri kateri so sodelovali med drugim pevke in pevci globaškega MePZ „Peca“, MePZ „Danica“ iz Št. Primoža, Mešanega zbora Slovenske gimnazije in Joško Kovačič. Projekt je nastal po zamisli in zaslugi zborovodje mag. Stanka Polzerja. Istočasno je bila „Carmina Burana“ predvajana tudi v lokalnem radiu.